Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica s[e]c[und]a adue[n]t[us]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

noluerũt ei obedire. licet veniſſet in noīe
dñi. Cũ aũt venerit antixps in noīe ſuo il/
lum accipiẽt. Hinc ꝯqritur iohes dicens.
In ꝓpria venit. ꝛ ſui euꝫ nõ receperunt. Et
qḋ deteri⁹ eſt etiaꝫ ignominioſe tractaue/
runt. ps. lxxiij. In terra polluerunt taber
naculũ noīs tui. i. xp̄m in q̄ de⁹ habitauit.
Ex his oībꝫ ad piaꝝ mentiũ ꝯſolationem
tria infero mẽorialia. Primo q̄ ad p̄mam
partẽ ſmonis. Qꝫ volẽs ex aduẽtu xp̄i be/
nedictionẽ ꝯſeq̄ glie ꝛ gr̄e. neceſſe hꝫ ſe avi
cijs cuſtodire ꝛ p̄ſuare ſ̄ ſacro tp̄e. Iſtud
patꝫ qꝛ Eccī. xxxij. dꝛ Qui vigilauerit ad
illũ inueniet bñdictionẽ. Bene aũt vigilat
q̄ oculos mẽtis in ſ̄o lumīe tenet. ſm̄ Gre
go. in omel. Scḋo infero ꝙ volẽs ꝯſeq̄ be
nedictionẽ ꝛ vtilitatẽ aduent⁹ dñi. neceſſe
habet diligent̄ inſiſtere eloquio diuino et
ſmoni. Iſtud ptꝫ Deut. xxxiij. vbi leui di/
cit pr̄i ſuo. Qui cuſtodierit eloquiũ tuũ et
pactũ tuũ ſuauerit. Bñdic eũ dñe. Tertio
infero ꝙ volẽs ꝯſequi bñdictionẽ xp̄i veni
entis in noīe dñi. neceſſe hꝫ opibꝫ miſcḋie
ꝛ pietatis intẽdere. Iſtud ptꝫ qꝛ nomẽ do
mini nõ eſt niſi oleũ miſcḋie. vt dꝛ Cant. i.
Et iõ nullus eo dign⁹ eſt niſi miſericors.
iuxta illud. Qui miſericors ẽ miſcḋiaꝫ ꝯſe
quet̄. Vñ Eccī. vij. dꝛ. Paupi porrige ma/
nũ tuā vt ꝑficiat̄ ꝓpiciatio ꝛ bñdictio tua.
Cui⁹ ꝓpiciatiõis participes nos faciat be
nedictus q̄ venit in noīe dñi Amen.

Dñica ſcḋa aduẽt⁹ I Sermo. IIII.

Erũt ſigna in ſo
le ꝛ luna ꝛ ſtellis. Luc. xxi. In
hac dñica ſcḋa ſctā mr̄ eccl'ia
facit mentionẽ de vltimo aduẽtu dñi. qui
erit ad iudiciũ finale in ipa cõſũmatiõe ſe/
culi. Qḋ quidẽ iudiciuꝫ appellat̄ generale.
eo ꝙ in ipo xp̄s ventur⁹ eſt iudicare viuos
ꝛ mortuos. Dicit̄ etiā nouiſſimũ. qꝛ ꝛ ſi ho
die xp̄s iudicat ꝛ ab hũani generis initio
iudicauit deijciens de paradiſo p̄mos pa/
rentes. ꝛ hoīes ſepe luunt ꝓ ſuis factꝭ di/
uinit⁹ penas. tñ tũc erit nouiſſimũ. qꝛ poſt
illud erit bonoꝝ pleniſſima ꝛ v̄a felicitas.
ꝛ maloꝝ digna ꝛ ſũma infelicitas. In quo
etiā nõ ſolũ iudicabunt̄ q̄ tũc fuerint iudi
canda. veꝝ etiā q̄cunqꝫ ab initio iudicata ꝛ
q̄cunqꝫ vſqꝫ ad illud tp̄s adhuc iudicanda
ſunt. apparebũt eſſe iuſtiſſima inq̄t Augu.
de ciuitate dei li. xx. ca. i. ꝛ ij. Volẽs igit̄ ſ̄r
ſancta eccl'ia filios ſuos h̄re illius aduent⁹
memoriā recolit euãgeliuꝫ de illo nouiſſi/
mo die ꝛ eius antecedẽtibꝫ ſignis. vt ꝑ hoc
inducat hoīes ad cõpunctionẽ ꝛ veraꝫ pe
nitentiā. Nā ſicut dicit Gre. xiiij. li. moral.
Terror iudicis nõ pōt vitari niſi aū iudi/
ciũ. qḋ vtiqꝫ nõ eſt niſi ꝑ ſatiſfactionẽ pnīe
ꝓ peccatis. Nõ ſolũ autẽ memoria illi⁹ tre
mendi iudicij valet ad inducẽdā cõpuncti
onẽ in hoīe ꝓ peccatis p̄teritꝭ. ſed etiaꝫ ad
cautelā faciendā de futuris. Vñ Criſ. ſu
per Ioh. omel. xlv. dicit ꝙ mẽoria iudicij
imperiũ tenebit vehemẽtius oī freno. q. d.
q̄ tribꝫ cathenis frenari nõ poſſet. ſola me
moria futuri iudicij frenat̄. iuxta illud ps.
A iudicijs eni tuis timui. Hinc Iob de ſe
dicit. Semꝑ eni q̄ſi tumentes ſuꝑ me flu/
ctus timui deũ. Iob. xxxi. Suꝑ q̄ Grego.
lib. xxi. moral. in fine dicit ꝙ terrore iudi/
cij oīs cura reꝝ tp̄alium ꝛ carnis delecta/
tio oīa deſpiciunt̄. Et li. xiiij. dicit. Qui ꝑ/
uerſe agit. ſi iudiciũ tremẽdũ timeret. ma/
le nõ ageret. Vñ Eccī. vij. Memorare no
uiſſima ꝛ ineternũ nõ peccabis. Quod tra
ctans Gre. omel. xxix. dicit. Sic p̄ntis tẽ/
poris ita agẽda ſunt gaudia vt nũqꝫ ama/
ritudo futuri iudicij recedat a mẽoria Ut
igit̄ ꝑ p̄teritis doleamus. a futuris cauea
mus. p̄ntis euãgelij ſeriẽ de ipo iudicij ge
neralis ordine audiam⁹. De q̄ aliq̄ me ve/
ſtre caritati dicturũ breuiter p̄pono Veꝝ
qꝛ iſta ſine ſpūſſcti gr̄a facere nõ valeo. di
cit eni Beda in omel. ſuꝑ illo verbo Ioh.
Nemo pōt venire ad me ꝛc̄. Et ſi hoīeſ ab
hoībꝫ audiũt. tñ ꝙ intelligũt. intus datur.
int⁹ chоruſcat. int⁹ reuelat̄. homīes foras
v̄bũ dei ſemiare pñt. ſꝫ in vanũ laborāt ni
ſi intus de⁹ docẽs apiat ſenſus. Quare p̄/
mo ꝓ impetranda gr̄a ſpūſſcti vigilem⁹. q̄ꝫ
vt facili⁹ impetrem⁹ ad m̄rem gr̄e q̄ ſpiri/
tuſctō ꝯcepit ꝛ ꝑpit gr̄am mũdo. recurra
mus. ſalutātes eā v̄bo anglico ꝛ voce ame
na dicẽdo Aue maria gr̄a ꝛc̄. In illo tp̄e
Erũt ſigna ī ſole ꝛ luna ꝛ ſtell. ꝛ ī terris p̄ſ/
ſura gentiũ. In euãgelio p̄nti tria tãgunt̄.
Primo naqꝫ deſcribit ſigna p̄cedẽtia iudi
ciũ. cũ dicit. Erũt ſig. Scḋo deſcribit iu/
dicis aduẽtũ. cũ dꝛ. Tũc videbũt. Tertio
addit ꝯſolationẽ iuſtoꝝ. cũ dꝛ. His aũt.
A Dicit ꝙ primo deſcribendo ſigna p̄ce
dentia iudiciũ. Erũt ſigna. Circa qḋ ſciẽ/
duꝫ ꝙ xp̄s hec v̄ba dixit apl'is feria tertia

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

poſt dñicā ramiſpalmaꝝ. Nā cū mltas pa/
rabolas iudeis in tēplo ipo die ꝓpoſuiſſet.
tandē exiuit de tēplo. Et cū diſcipuli oſtē/
derent ei edificia muroꝝ templi ⁊ ciuitatꝭ.
xp̄s p̄dixit eis ſubuerſionē illoꝝ. q̄ ⁊ facta
eſt p titū ⁊ veſpaſianū. ⁊ tandē ſubiūxit de
ↄſummatiōe ſeculi hoc qđ dicit euāgeliſ
hodiernū dicēs. Erūt ſigna. Sicut aūt di/
cit Nicolaus de lira ſup Math. xxiiij. ca.
Q poſt tribulatōnē antixp̄i anteꝙ appare
ant manifeſta ſigna iudicij erit tp̄s breue
in q̄ poterint illi q̄ decepti fuerint p anti/
xp̄m penitere. Et h̄ ſignificat Apocal. vi.
vbi dr̄. Factū eſt ſilentiū in celo q̄ſi media
hora. Iſtud eni tp̄s nō durabit niſi xl. di/
es vl' circiter. Vñ dr̄ Mat. xxiiij. Statī
aūt poſt tribulationē illoꝝ dierū. i. paruo
tp̄e elapſo poſt tribulationē antixp̄i appa/
rebūt ſigna manifeſta ꝓpinqui iudicij. Vñ
dicit. Erūt ſigna in ſole. Mat. xxiiij. dicit.
Sol obſcurabit nō p p̄uationē lumis ſui
cū ſit ei naturale. corpa autem celeſtia tūc
manebūt in ſua natura integra. Sed iſta
obſcuritas erit p interpoſitionē alicuius
corpis opaci. quēadmodum fit in eclipſi.
Et luna. In mattheo dr̄. Et luna n̄ dabit
lumē ſuum. Q pōt intelligi dupl'r. Vno
modo qꝛ erit interpoſita inter terrā ⁊ ſolē.
⁊ ſic pars lune q̄ eſt v̄ſus terrā obſcurabit
cū nō habeat lumē niſi a ſole. Alio mō per
interpoſitionē nubiū obſcurātiū. Et ſtell'.
De ſtellis dicit Mat. xxiiij. q cadēt de ce/
lo. nō q̄ntū ad eaꝝ ſubam. cū ſint incorru
ptibiles. ſed ſm apparētiā. qꝛ vere ſtelle ab
ſcondent nubiū denſitate. ⁊ de nubibꝫ ver
ſus terrā deſcendēt exalatiōes ignite q̄ di/
cunt ſtelle cadētes. Horra aūt dicit ſuper
Math. q iſta obſcuritas ſolis ⁊ lune pōt
dupliciter intelligi. vel p ſubtractionē ꝓprie
luminoſitatꝭ. ⁊ ſic ſm gloſam ſol ⁊ luna ad
tp̄s ſuo lumie priuabunt. vt iā dictū ē. vt
vicinū dñi nunciēt aduētum. Sed pacto
iudicio ⁊ mūdo innouato maiꝰ lumē reci/
pient. iuxta illud Iſa. xxx. Et erit lux lune
ſicut lux ſolis. ⁊ lux ſolis ſeptupliciter. Vñ
dicit Criſo. q p̄reſamilias moriēte. domꝰ
eius turbat. familia plangit ⁊ nigris ſe ve
ſtimētis induit. Sic humano genere pro
pter qđ facta ſunt oīa circa finē cōtriſtato
celi myſteria lugēt. ⁊ candore depoſito te/
nebris induunt. vel obſcurari dicunt. non
diminutione ſue lucꝭ ſed ſuperueniēte clari/
tate veri ſolis obſcurari videbunt. ⁊ nulliꝰ
eſſe luminis Iſa. xxiiij. Erubeſcet luna et
ↄfundet ſol cū regnauerit dñs exercituū.
Sil'r q̄d dicit de ſtellis. Stelle cadent. H̄
pōt intelligi q̄ntū ad mutationē luminoſi
tatis in obſcuritatē. ⁊ ita cadēt nō a ſitu ſꝫ
a lumine. vt ad tp̄s lumie careant. vt vici/
num dñi indicēt aduētū. Vel ſcd̄o q̄ntum
ad apparitionē. Sicut eni nūc videtur va
por aſcēdens inflāmatꝰ cadere ad modū
ſtelle. ſic veniente iudice. tales inflāmatio/
nes crebrius ⁊ ampliꝰ fient q̄ſi ſigna inflā
mationis mūdi. Vel tertio h̄ dr̄ ꝓpter ſcin
tillationē q̄ apparebit in aere ocul' ſtupefa/
ctis. De obſcuratiōe ſolis dicit Orige. eſſe
ꝓbabile ex hoc. qꝛ tunc circa ↄſūmationē
ſeculi. ex magno fumo eleuato obtenebra/
bitur ſupior pars aeris. ita vt lumē ſolis
nō luceat. De lune obſcuratiōe ꝓbabile ē.
qꝛ cū luna nō recipit lumen ſuū niſi a ſole.
igit obſcurato ſole obſcurabit luna De ca
ſu ſtellarū ꝓbabile eſt. qꝛ exq̄ tanta erit ob/
ſcuritas q obſcurabit ſol ⁊ luna. mlto ma
gis ſtelle obtenebrabunt. q̄ q̄m nō appare
bunt iudicabunt ab homībꝫ cecidiſſe. Hu
go autē de pratꝭ hic dicit q tūc erit vniuer
ſalis eclipſis p totū mūdū q̄ nō fiet p lune
interpoſitōnē. ſed p v̄tutē diuinā. Et ideo
durabit q̄ntū deo placebit. ſicut in paſſio/
ne dñi factū fuit. Scd̄o pōt h̄ intelligi me
thaphorice. qꝛ tūc ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle mero/
rem diei illius inſpicere nō audebūt. ſicut
nec paſſionē xp̄i. Tertio pōt hoc intelligi
myſtice. quia tūc ſol. id eſt. xp̄s q̄ eſt ſol iu/
ſticie obſcurabit. eo q ſubtrahet ſuis ele/
ctis ptātē faciēdi v̄tutes ⁊ miracula. Tūc
etiā p̄dicatio ceſſabit p quā xp̄s mūdū il/
luminat. Luna etiā cōuertet in ſanguinē.
vt dr̄ Iohel. iij. Luna intelligit eccl'ia q̄ re
cipit lumē a ſole xp̄o. que tunc polluet ſan
guine peccatoꝝ ⁊ tyrānoꝝ. Stelle ſūt do
ctores q̄ ad iuſticiam erudiūt hodie mul/
tos. qui tunc cadēt. qꝛ a docendo deficiēt
⁊ ceſſabunt. loco quorum ſurgent pſeudo
falſi doctores. vt dicit Math. xxiiij. Et i
terris preſſura gentiū. Iſta preſſura i ter/
ris erit ex concurſu multoꝝ. q̄ ſm Horrā
hic cōſurgent ꝓpter terremotū maxime de
locis montanis ⁊ inſulis. Sed Hugo de
ſancto victore dicit q iſta preſſura erit du
plex. Vna ꝓpter rugitū maris. quē tunc de
ꝓpinquo audire erit horribile. Vñ i textu.

pre confuſione ſonitus maris ⁊ fluctuum
Erit enī pmo nimia eleuatio maris extra
terminū ſuū naturalē.ſ.vltra altitudinem
montiū.xl.cubitꝫ.iuxta illud pſ. Mirabi/
les elatiōes maris. Scđo erit ipſi⁹ nimia
ad infima loca depſſio.ita vt vix appareat.
Apoca.xxi. Mare iam nō eſt. Tertio erit
ipi⁹ horribilis ſonit⁹.iuxta illud pſ. Ele/
uauerūt flumia vocē ſuā. Propter iſta er/
go vt dicit Hugo illi q̄ habitāt in marinis
partibꝫ ↄcurrēt ad loca elongata a mari ti
more rugit⁹ maris p̄ ↄfuſione ſonit⁹ marꝫ
⁊ fluctuū.ſcꝫ inordinata cōmixtiōe vndaꝝ
Vel ſm ipm.ↄfuſionē iſtā poſſum⁹ intelli
gere ↄturbationē nouā.q̄lis nunq̄ȝ viſa ē.
Et eſt h̄ multū pbabile. Nā ſm Jacobuȝ
de alexādria. Facta alteratiōe circa cor/
pora celeſtia neceſſe ↄfundet mare.qđ di/
ſponit p corpa celeſtia.vt đr pmo Methe
orū. Scđo iſta p̄ſſura erit ex pſecutione
antixpi corā q̄ fugient hoīes de regnis ſu
is ad ꝓplm alteꝝ. Vel q2 opprimenꝭ vndi/
q̄ȝ p ipm. Et hec erit p̄ſſura in terris. Ex h̄
aūt terrore ſequeꝭ in hoīb9 immutatio.vñ
ſequiꝭ in lr̄a. Areſcētib9 homib9 p̄ timore
ſcꝫ maloꝝ q̄ cernēt.⁊ expectatione malorū
q̄ ſupueniēt in poſterū vniuerſo orbi.i.vni
uerſaliter. Jta dicit Hugo de ſctō victore
Ex iſto igiꝭ timore areſcent hoīes q̄ erant
opulenti ⁊ pingues. Quia puer.xvij.dicꝭ.
Spūs triſtis exiccat oſſa. Tūc enī imple
bitur illud Jſa.xiij. Omēs man⁹ diſſoluē
tur.⁊ om̄e cor hoīs cōtabeſcet. Vnuſq̄ſq̄ȝ
ad primū ſuū ſtupebit.et facies combuſte
vult⁹ eoꝝ. Et illud Trenoꝝ.iiij. Denigra/
ta eſt ſup carbones facies eoꝝ ⁊c̄. Adheſit
cutis eoꝝ oſſib9.aruit ⁊ facta eſt q̄ſi lignuȝ.
De iſta expectatione q̄ ſupueniet vniuer/
ſo orbi q̄ areſcere faciet hoīes đr Math.
xxiiij.q̄ hoc erit tpe antixpi qñ erit tal' tri/
bulatio q̄lis non fuit ab initio. Et merito
q2 tunc ↄflabiꝭ illa pſecutio ex trib9 pſecu
tionib9.ſ.tyrānorū.q̄ trucidauerunt olim
martyres. Hereticoꝝ q̄ impugnauerūt cō
feſſores. Et falſoꝝ fratrū q̄ decipient ſim/
plices. Et q2 iſta ſimul ↄcurrēt.ideo erit p
ſecutio maxima q̄lis nunq̄ȝ fuit ab initio.
Nec eſt mirū q̄ hoīes areſcēt cū etiā virtu
tes celoꝝ mouebunꭓ. Hugo de ſctō victo/
re pmo exponit.i.angeli in nouā admirati
onē tranſibūt.vt etiā dicit glo.⁊ miniſteriū
pietatis in miniſteriū vindicte pmutabūt.

moti indignatione cōtra ↄtēptores diuie
dignatiōis ⁊ angelice. Scđo mouebūtur
ſm eū.i.cū xpo deſcendēt ad iudiciū. Ter
tio ſm Horrā mouebunꭓ.i.ad modum ti/
mentiū ſe habebūt. Quarto mouebunꭓ ti
more reuerētie.q̄ licet ſemp ſit in eis tamē
tūc maxime apparebit Job.xxvi. Colūne
celi ↄtremiſcūt ⁊ pauēt ad nutū eiuſ. Dicit
Gre. Quid faciet ꝟgula deſerti dū ↄcutiꭓ
cedrus libani. Quinto mouebunꭓ more
terreno.ſicut milites mouenꭓ moto rege
ad expeditionē.ciuitas feruet.ꝓl's ↄcitaꭓ.
ſic xpo moto ad iudiciū angeli mouebunꭓ
ſm Criſo. Sexto ſm Lyrā ſup Math.
Mouebunꭓ virtutes celoꝝ.i.illi angeli q̄
ſpecialiter dicunꭓ virtutes.q̄ruȝ eſt facere
miracula ⁊ ſigna.q̄ tūc mouebunꭓ ad faci/
enda diuerſa mirabilia in celo.in aere.in
terra.in mari ⁊ in oīb9 abiſſis.ad incutien
dū terrorē iudicꝭ venientis. Dicunꭓ aūt vir
tutes celoꝝ angeli.ſiue q2 mouēt celos ſm
phos.ſiue q2 inhabitāt celos ſm Horraȝ.
Hugo de pratis dicit pulchrū dictū de h̄.
q̄ mouebunꭓ etiā angeli horrore diuie vin
dicte. Nā ſm Criſo.licet nihil ſibi conſcij
ſunt ⁊ in beatudine ↄſūmati.tñ nō ſine tre
pidatione ibi aſtabunt.ſciētes q2 tunc vix
iuſtus ſaluabiꭓ.vt đr.i. Pe.iiij. Quare aūt
tot terribilia ſigna p̄cedent iudiciuȝ gene/
rale plures rationes videnꭓ eſſe ſanctorū.
Prima ratio ſm Gre.eſt vt nos xp̄s para
tos inueniret tpe aduētus ſui.vñ Math.
xxiiij. Et vos eſtote parati q2 qua hora nō
putatis filius hoīs veniet. Scđa vt nos
ab amore mūdi illicito cōpeſcat.duȝ eius
mala q̄ ſequunꭓ ante oculos mētis noſtre
oſtendit. Tertia vt ſemp in timore dei ma
neam⁹.vt ſi deū in tranquillitate metuere
nolum⁹.ſaltē eius vicinū aduentū pcuſſio
nib9 attriti timeam⁹. Hec oīa Gre. ¶ B
¶ Vltra iſta ſigna corpalia colligunꭓ alia
multa ex euāgeliſtis ⁊ aplicis ſcriptꝫ. Ma
giſter in ſcolaſtica hiſtoria. Beat⁹ Hiero.
Horra ⁊ Lyra ſup Math.referūt ex āna/
lib9 hebreoꝝ.xv.ſigna prima añ aduentuȝ
xpi. Que primo referam ꝓpter vulgares ⁊
ſimplices. Deinde ponā alia magis certio
ra ꝓpter ſpūales. Primū ſignū corpale erit
q̄ erigatur mare.xl.cubitis ſup montiū al/
titudines.ſtans in loco ſuo q̄ſi murus.⁊ h̄
erit pmo die. Scđo die tm̄ deſcēdet q̄ vix
videri poſſit. Tertio marine belue appa/

rentes ſup mari dabūt rugit⁹ vſq₃ ad celū. Quarto ardebit mare ⁊ oēs aque. Quīto herbe ⁊ arbores dabūt ſanguineū rorem. Sexto ruent edificia. Septimo petre ad inuicē collidētur. Octauo fiet generał terremot⁹. Nono equabitur terra. Decimo exibunt hoīes de cauernis ſuis. ⁊ ibūt quaſi amētes. nec poterūt mutuo loq̄. Undecimo ſurgēt oſſa mortuoꝝ ⁊ ſtabūt ſupra ſepulchra ſua. Duodecimo cadēt ſtelle. Tredecimo morient̄ viuētes vt cum mortuis reſurgāt. Decimoq̄rto ardebit celū ⁊ terra. Quintodecimo fiet nouū celū et terra. ⁊ reſurgēt omēs. Iſta autē ſigna an fient ſucceſſiue aut cōiunctim. aut interpolatim dubitat̄. An etiā ſint vere futura in re dubitant doctores. Et iō veniam⁹ ad certiora ⁊ ſpiritualia q̄ ſunt decē. Primū eſt vniuerſalis ſecuritas. Nā ſicut fuit in diebus Noe qn̄ hoīes magis ſecure nubebant bibentes ⁊ comedētes ⁊ gaudebāt. tunc ſuꝑuenit diluuiū ⁊ tulit oēs. ita erit de die iudicij. vt dr̄ Math. xxiiij. Sed cōtra hoc videt̄ qꝛ ibidē dr̄ ſurget gens ꝯ gentem. ⁊ ſic erunt potius ꝑlia q̄ȝ ſecuritas. Rn̄deo ſm Criſo. qꝑ⁹ illa bella poſt famē ⁊ tremotū erit pax breuis. xlv. dieb⁹. d̄ q̄b⁹ Dan̄. xij. dr̄ ⁊ tūc reprobi pacē ⁊ ſecuritatē ſibi repmittent. i. Theſſa. v. Cū dixerint pax ⁊ ſecuritas. tunc repentin⁹ ſuꝑueniet eis interitus. i. ſubitanea diei iudicij ꝑditio. ſic exponit ibidē Gorra. Scd̄o vniuerſalis repulſio v̄bi dei. iuxta illud. Omē eſcā abominata eſt aīa eoꝝ. Et illud. Mittā famem in terrā. nō famē panis. ſed famē v̄bi dei. Sed ꝯ dr̄ Math. xxiiij. Prius p̄dicabitur hoc euāgeliū regni in vniuerſo orbe ⁊ tūc veniet cōſūmatio. Rn̄deo qꝑ h̄ bn̄ verum eſt qꝑ ante tp̄s antixp̄i erit generalis p̄dicatio euāgelij in toto mūdo. ſed veniente antixp̄o ceſſabit. ita qꝑ ſeptē eccl'ie vel ſeptē dioceſes aut ꝓuincie vel regna vix poterunt h̄re vnū p̄dicatorē. iuxta illud Iſa. Apprehendēt ſeptē mulieres. i. ſeptē eccleſie virū vnum. i. p̄dicatorē. Et de h̄ tp̄e datur iſtud ſignū. Tertiū ſignū eſt apoſtaſia in dignitate eccl'ie. vn̄ Mat. xxiiij. Cū videritis abominationē deſolatiōis ſtantē in loco ſcō. Et illud licet ad l'ram intelligitur de antixp̄o. q̄ veniens ſedebit in tēplo tanq̄ȝ deus. vt dr̄. ij. Theſſa. ij. ⁊ Dan̄. xi. tn̄ moraliter ſm Gorrā intelligit̄ etiā de malo p̄lato qui dr̄ idolū abominatiōis ⁊ deſolationis Zach. xi. O paſtor ⁊ idol'ū derelinquens gregē. Tūc enī in ꝑrimo ante diē iudicij erunt p̄lati peſſimi ꝑ impꝛſſionē ſecularē ꝑ preces. p̄ciū. munera. obſequia. p̄ciſe ſicut ante deſtructionē hierl'm. vt pꝫ in li. Macha. Qui dicunt̄ hic abomiatio ꝓpter faſtidiū reſpectu dei. ꝓpter prauitatē cordis. Prouer. xi. Abominatio dn̄o cor prauū. Tota enī intētio cordis p̄latorum tunc erit intenta auaricie. Hiere. vi. A minore vſq₃ ad maiorē oēs auaricie ſtudent. Scd̄o ꝓpter impietatē opis. Prouer. xvi. Abominabiles deo q̄ agūt impie. Tertio ꝓpter indignitatem oblatiōis. Prouer. xv. Victime impioꝝ abominabiles. Dicitur etiā deſolatiōis abomīatio ꝓpter diſpendium ſiue damnū reſpectu ꝑrimi. Deſolabūtur etiā p̄lati tunc ꝑpl'm. vel ꝑ negligentiā officij. vel ꝑ corruptionē exempli. vel ꝑ ſubtractionē tp̄alis ſubſidij. Vn̄ Mat. xxiiij. ſequit̄. Tunc q̄ legit intelligat. ſcȝ eccl'ie deſtructionē. p̄lati dānationē. ꝑpl'i periclitationē. Hec gorra. Quartū ſignū erit abominabilis cōcupiſcētia ad inuicē iuxta illud ij. Thimo. iij. In nouiſſimis dieb⁹ ſcȝ circa finē mūdi. ſm Gorrā. erunt homīes ſeipſos amātes. Gorra. nō deū nec ꝑrimum. Ex ꝓprio enī amore tanq̄ȝ ex radice omnia mala oriunt̄. Quia vt dicit Aug. li. de ciuitate dei. Ciuitatē babylōis fecit amor ſui vſq₃ ad cōtēptū dei. Quia q̄ſtio ꝓprietatis nihil hȝ q̄ȝ de reſtitutiōe ſpoliatoꝝ. licet ſequit̄ in ap'lo. Cupidi. elati. voluptatū amatores. h̄ntes quidē ſpeciē pietatis. Tangit multiplicē effectū amoris ꝑuati. quorū in generali ꝑmus eſt ꝑpetratio oīs mali. Secundus eſt cōtempt⁹ ſūmi boni. Terti⁹ eſt ſimulatio catholice fidei. Erunt ḡ cupidi ad lucrū pecuniarū. diligētes plus nūmū q̄ȝ deum. Elati appetendo dn̄iū. Superbi ex honore ſibi impēſo. Blaſphemi ad dei vituperiū. Vel ſuꝑbi in depꝛſſione alioꝝ. ſm Lirā. Quintū ſignū erit odium int̄ cōſanguineos. Vn̄ Math. xxiiij. Tradet autē frater fratrē in mortē. Et. ij. ad Thim. iij. dicit̄ qꝑ filij erunt parentib⁹ nō obedientes. qd̄ vtiq₃ eſt ex odio. cū naturalit̄ debeant inclinari ad dilectionē. Et breuit̄. homines tunc habebunt ad inuicē generale odium. tam reſpectu proximoꝝ ſuperioꝝ q̄ȝ reſpectu equaliū q̄ȝ reſpectu inferiorū.

vt dicit Hoꝛra ibidē. Erunt enī inobediē-
tes parentib9 ſiue carnalib9 ſiue ſpūalib9.
⁊ hoc q̄ntuꝫ ad p̄cepta. Sc̄do ingrati quo
ad beneficia recepta a parentib9. Sceleſti
quo ad grauioꝛa maleficia etiā in perſona
parentū ꝑpetranda. Item ꝯ ꝓximū equa
lem erūt ſine affectione. i. alioꝝ miſerie nō
cōpatiendo. Sine pace ſcꝫ alioꝝ quietem
ꝑturbando. Crimiatoꝛes. i. crimina alijs
imponētes. eoꝝ fame detrahendo. Incō
tinentes. i. peccatꝭ carnalib9 deſeruientes.
gule ⁊ luxurie vacando. ⁊ mlĩeres polluen
do. Itē cōtra ꝓximū inferioꝛē immites. i.
crudeles erga eos q̄s pñt opprimere. Si-
ne benignitate. i. ſine miſc̄dia et largitate
erga eos quib9 debēt ſubuenire. Prodito
res. i. ſecretoꝝ reuelatoꝛes erga eos q̄bus
debent cōſulere. Item erūt proterui q̄ ad
ſe. i. inuerecūde ſe hñtes. Tumidi. i. infla-
ti anīo. Ceci. i. veritatis ignari. Antiqui tñ
libꝛi ⁊ greci nō hñt ceci. ſed gloſa exponit.
Sextū ſignū erit ſterilitas terre. iuxta il-
lud Abacuc. vlti. Mentietur opus oliue ⁊
arua nō afferent cibū. dicit glo. Quia ī va-
nū plantabunt. ⁊ arua nō afferent cibuꝫ. i.
campi carebunt ſegetib9. Abſcideꝛ de oui
li pecus. i. interficieꝛ vel deficiet. q2 ꝓpter
defectū paſtus nō poterit ſeruari. Et non
erit armentū in p̄ſepib9. i. grex boū in p̄ſe-
pib9. Math. xxiiij. dꝛ. Erunt peſtilentie ⁊
fames ⁊ terremot9. Septimū ſignū erit p̄
dicatio generalis euāgelij xp̄i vt dꝛ Mat.
xxiiij. Dicit tñ Aug9. ibidē q2 qñ poſt p̄edi
catione euangelij veniet. incertū eſt nobiſ
ſed ante nō veniet. Et hoc erit ꝓpter inex-
cuſationē ignoꝛantie veritatis. Octauuꝫ
ſignū erit hypocriſis religioſoꝝ. Vñ. ij. ad
Thimo iij. Erunt quidē hñtes ſpeciē pie-
tatis. i. xp̄iane religionis in exterioꝛi ſimu
latione. q2 ſacramēta xp̄i q̄ religiōis ſunt.
participabunt cū bonis. ⁊ ideo periculoſi-
oꝛes Math. vij Attendite a falſis ꝓpheꝭ
qui veniūt ad vos in veſtimētis ouiuꝫ. in-
trinſecus autē ſunt lupi rapaces. Virtutē
aūt ei9. i. rem ipſius pietatis ſcꝫ dilectionē
dei ⁊ ꝓximi abnegātes coꝛde ⁊ ope. ad Ti-
tū. ij. Confitenꝭ ſe noſſe deū. factis aūt ne-
gant. Nonū ſignū erit adinuētio nouitatū
Vñ. i. Thimo. iiij. dꝛ q2 in nouiſſimis dieb9
erunt q̄dā attendētes ſpiritib9 erroꝛis. id
eſt. hoīb9 in erroꝛe ambulātib9. ⁊ doctrinis
demonioꝝ. i. hereticoꝝ. Et ſequiꝭ. ꝓhibē-
tes nubere. h̄ eſt. dicentes nuptias ēē pec-
catuꝫ. ⁊ abſtinere a cibis q̄s deus creauit.
Aliaq3 multa adinuenient q̄ oīa vocat apl's
ibidē ineptas ⁊ aniles fabulas. i. q̄s vetule
ſolent narrare. ⁊ q̄ ꝓ nihilo ſunt reputāde.
Et. ij. Thimo iij. Semꝑ diſcentes. i. diſce
re volētes noua ⁊ curioſa queādmodum
athenienſes. Actu. xvij. vt exponit Hoꝛra.
Decimū ſignū erit furtiua doctrina m'lto
rū hypocritaꝝ. de quib9 dꝛ Math. xxiiij.
q2 ſurgēt pſeudo ꝓphete ⁊ ſeducēt multos.
De quib9 etiaꝫ. ij. Thimo. iij. dꝛ. Et ex his
ſunt q̄ penetrant domos. i. q̄ intrāt ſub p̄-
textu religionis penetralia ⁊ ſecreta in q̄-
bus mulieres habitāt. vt eas facili9 deci-
piant ⁊ captiuas ducāt mulierculas. i. eci-
us ſeducāt ꝓpter defectū rationis ī eis. vt
dicit Lira. Hoꝛra dicit q2 erūt q̄rentes oc
culta loca ad hereſes ſuas p̄dicādas. cum
tñ apl'is dictū ſit. p̄dicate ſuꝑ tecta Mat.
x. Sed Hoꝛra exponit. Penetrāt domoſ
ſpūaliter. cuiuſlibet qualitatē ⁊ ꝯditioneꝫ
rimādo. vniuſcuiuſq3 ꝯſcientiā inq̄rendo.
Undecimū ſignū erit abnegatio fidei. vñ
Math. xxiiij. Putas ne filius hoīs veni-
ens inueniet fidē in terra. Et. i. Thim. iiij.
dicit. Spūs autē ſupp̄. ſctūs dicit. ſ. reue-
lando manifeſte. q2 in nouiſſimis tp̄ib9 di-
ſcedent quidā a fide. i. aliq̄ notabiles pſo-
ne. Semꝑ enī remanebūt aliq̄ fideles xp̄i
vſq3 ad diē iudicij. Duodecimū ſignū erit
diſceſſio ab obediētia in vtroq3 ſtatu ſpūa
lium ⁊ ſecularium. De q̄. ij. Theſſa. ij. dicit
apl's. Niſi venerit diſceſſio p̄mū ⁊ reuele-
tur ille iniquus ſcꝫ antixp̄s. Quod ſm
Lirā q̄dam exponunt de diſceſſione a ro-
mano imperio q̄d floꝛebat tempe pauli. a
quo iam receſſerūt quaſi omnia regna ne-
gantia ei ſubditionē. ⁊ redditionē tributi
a multis annis. Illud etiā imperiū caruit
imperatoꝛe multis annis. ⁊ tamē non ve-
nit antichꝛiſtus qui debuit venire ſub illa
diſceſſione. ꝓpter quod alij exponūt de re-
ceſſu ab obediētia romane eccleſie. a q̄ iam
receſſit diu grecia. Sed ſaluo melioꝛi iu-
dicio mihi videtur melius intelligendum
de receſſu a fide catholica. non ſic q2 oēs di
ſcedāt ab ea. ſed q2 maioꝛ pars credētiū di
ſcedet ab ea. quia tūc refrigeſcet charitas
multoꝛū Math. xxiiij. et per conſequens
vera fides deficiet. ⁊ tunc veniet antichꝛi-
ſtus facta diſpoſitione ad receptionē ipſi9

Ita dicit Lira. Sed Horra preciſe ⁊ ſim/
pliciter exponit. Et tunc.i.poſt manifeſtaȝ
diſceſſionē gentium a romano imperio.et
particularium eccleſiarū ab obediētia roma
ne eccleſie.⁊ hominū chriſtianoruȝ a fide.
tunc q̄ſi parata ſibi via veniet antichriſt⁹.
Et hanc ſententiā etiā approbat Augu. de
ciuitate dei li.xx.ca.xix. circa mediū dicēs.
Non abſurde hunc textuȝ de romano in/
telligi imperio.

Dixi ſecūdo q̄ ſecūda parti/
cula hui⁹ euan/
gelij deſcribit iudicis aduentuȝ. Cū dicit.
Tūc videbūt filiū homis.i.poſt illa ſigna.
ꝑp⁹ illos.xlv.dies nō q̄ determinate p⁹ eos
ſȝ ſic q̄ añ illos.xlv.dies ñ erit iudiciū ſed
poſt.tempe tñ eo quo ignorat ⁊ nō ſperat.
Math.xxiiij. Qua hora nō putatis filius
homis veniet. Tunc ergo qñ homies erūt
magis ſecuri.tunc videbunt ſupple.velint
nolint etiā mali Apoca.i. Videbunt eum
q̄ eū pupugerūt. Sed iſte aſpect⁹ erit terri
bilis eo q̄ videtes turbabunt terrore hor
ribili Sap.v. Tunc inq̄ videbūt filiū ho
minis.boni in forma vtraq̄ diuina et hu/
mana. Mali tm̄ in forma hūana.⁊ non q̄/
litercunq̄ ſed in nubib⁹ cuȝ poteſtate ma/
gna ⁊ maieſtate. Plura dicunt de hoc ad/
uentu. Primo q̄ erit clarus ⁊ notabilis.q̄r
videbūt. Iſa.lij. Oculo ad oculū videbūt
Et.i.Cor.xiij. Tunc aūt facie ad faciē.ſed
diuerſimode ſicut ſupra dictuȝ eſt. Nō eni
erit aliq̄d quod impediat viſum humanū.
eo q̄ ignis p̄cedet.q̄ omnes vapores pur/
gabit.in Ps. Ignis ante ipm̄ p̄cedet. Se
cūdo iſte aduent⁹ erit ꝑſonalis.quia filiuȝ
homis.nō ꝑ legatū aut ſubiudicē vicariū.
ſed ꝑ ſe.i.Cor.iiij. Qui aūt iudicat me do
minus eſt. Job. In carne mea videbo de/
um. Tertio iſte aduētus erit terribil'. quia
in nubib⁹. Actu.i. Quēadmodū vidiſtis eū
ſic veniet. Hoc aūt fiet in nubib⁹. Apoca.i.
Ecce veniet in nubib⁹. Quarto erit poten
tialis.q̄r in maieſtate ⁊ ptāte. Poteſtas ei⁹
apparebit ex mūdi conflagratione.q̄r ignis
precedet qui purgabit ſuperficiem terre.
Scđo in vocis v̄tute. Ps. Dabit voci ſue
vocē v̄tutis. Mag̃ v̄t⁹ vocis fiet.ad cui⁹ ſoni
tū nō erit aīa ita alte ī celo nec ita ꝓfunde
ī iferno nec abſcōdita in cētro.q̄n ſtatī cō
pareat cū xpo.i.Cor.xv. Canet ei tuba.et
mortui reſurgent. Tertio poteſtas erit in

ꝓmptitudine obediētie oīm angelorū q̄ ſi/
bi tanq̄ vero deo obſequūtur cōgregādo
pulueres pro corporib⁹ ſuſcitādis. Mat.
xxiiij. Mittet angelos ſuos et congrega/
bunt oēs a quattuor ventis celi. Quar/
to iſta poteſtas apparebit in iudicandi au
ctoritate.quia pater oē iudiciū dedit fi/
lio. Joh.v. Omne.i.tam omniū hominuȝ
q̄ angelorū bonorū ⁊ malorū qui omnes
iudicabunt.vt dicit Tho.parte.iij.q.xlv.
ar.vi. Locus autē iudicij habetur Johel
ij. Congregabo oēs gentes in vallē Jo
ſaphat ⁊ diſceptabo cū eis. Dicūt aūt do/
ctores q̄ boni ſtabunt cuȝ chriſto in aere.
mali vero iacebūt ingroſſati in terra. Ibi
etiam ponet ſignum crucis factuȝ ex aere
lucido. Criſo.autē dicit q̄ apparebit ī chri
ſto. Et notandum q̄ illuc tunc de quo di/
citur hic erit formidandum peccatorib⁹ ⁊
deplorandū ꝓpter quattuor. Primo quia
tunc non erit tempus meritorie actionis.
Scđo quia tūc nō erit temp⁹ excuſatiōis.
Tertio quia tūc erit temp⁹ amariſſime ſe/
parationis. Quarto q̄r tunc nō erit tem/
pus fuge vel euaſionis. De primo dicitur
Math.xxij. Tunc dicet rex miniſtris.liga
tis manib⁹ et pedib⁹ proijcite eum in tene
bras exteriores. De ſcđo Math.xxv. Di/
cet rex his qui ſtabunt a ſiniſtris. Eſuriui
⁊ nō dediſtis mihi manducare. Qui dicēt.
Dn̄e quādo te vidimus. Ecce excuſatio.
Sed rn̄debitur eis. Qđ vni ex minimis
meis feciſtis.mihi feciſtis. Diſcedite ḡ a me
maledicti in ignē eternū. De tertio dicitur
Mat.xxv. Tunc ſedebit rex ⁊ ſeꝑabit eos
ſicut paſtor ſeꝑat gregē ſuū. Iſtā ſeꝑatōeȝ
faciet pctm̄.⁊ ideo maxime fugienduȝ eſt.
De quarto d̄r hic. Tūc videbūt filium ho
minis venienteȝ in nubib⁹ cum ptāte ma/
gna.a qua ptāte nō reſtat fuga.iuxta illud
Si aſcēdero ī celū tu illic es. Dicit Aug.
In celo te habeo reꝑſſorē. in inferno inq̄/
ſitorē.ergo latere nō poſſum.

Dixi tertio q̄ in iſto euāgelio
ſaluator addit ꝯſo
lationē iuſtoꝝ.vñ ſeq̄tur. His aūt fieri in
cipientib⁹ ſcȝ q̄ dicta ſunt ſcȝ ſignis ⁊ ꝓdi/
gijs ⁊ alijs.leuate vos capita veſtra. Reſpi
cite ꝑ fidem.⁊ leuate ꝑ ſpem. capita vr̄a.i.
corda veſtra exhilarate. Quia ſm̄ Gre. Cū
finitur mūdus cui⁹ amici non eſtis prope
fit redēptio quā queſiſtis. Et ponit hic ca

pũt ꝑ mente. qꝛ ſicut capite regũtur mem/
bra. ita cogitatiões mẽte diſponũtur. Ca/
pita ergo leuare eſt mentes ad celeſtia eri/
gere. Tria aũt valent ad ſpei erectionem.
Primo vt malũ tranſitoriũ nõ timeat᷑. q̃d
fit cũ homo ꝑ ratione͂ eleuatur. vñ in pſ.
Sup inimicos meos deſpexit ocul⁹ me⁹.
id eſt. deorſum aſpexit. Scd̃o vt in boniſ
tpalib⁹ fiducia nõ habeatur . in pſ. Nolite
ↄfidere in ꝑncipib⁹ Tertio vt de ꝓprijs me
ritis nõ ↄfidatur Job. x. Si iuſtus fuero
nõ leuabo caput. Q̃m appropinq̃bit rede͂/
ptio vr̃a ſcꝫ a tpali miſeria Ro. viij. Noſipi
intra nos gemim⁹ expectãtes redẽptione͂
corꝑis nr̃i. Redempti eni͂ ſum⁹ ꝑ paſſione͂
xp̄i a culpa. ſed non a miſeria. ſed tunc ab
vtroqꜫ redimemur. Addit aũt vr̃a ſcꝫ q̃ re
dempti eſtis ꝑus a captiuitate culpe. Pſ.
Redẽptione͂ miſit dñs ꝓplo ſuo. nõ diabo
lo q̃ nunqꜫ redimet᷑. vt dicit Aug. in lib. de
eccleſiaſticis dogmatib⁹. Deinde xp̄s ad
ducit ſimilitudine͂ dice͂s. Uidete ficulneã
ꝛ oe͂s arbores. cũ ꝓducũt iã ex ſe fructũ. ſci
tis q̃m ꝓpe eſt eſtas. Quia h̃ ſignũ eſt acceſ
ſus ſolis ad nos. Ita ꝛ vos cũ videritiſ hec
fieri. ſcꝫ ſigna q̃ dicta ſunt. Scitote q̃m
ꝓpe eſt regnũ dei. Hoc exponit q̃dam glo.
ꝑmo de iudeis q̃ hodie ſunt q̃ſi ficus ſteri
lis. ſignificati ꝑ illã ficũ in q̃ xp̄s fructũ nõ
inuenit. Cũ ergo hec ficus. i. ꝓplus iudeo/
rũ ſuſcepit fide͂. tũc incipiet q̃ſi fic⁹ vireſce/
re. Cũ autẽ ore fide͂ xp̄i cõfitebitur. tũc q̃ſi
folia mittet. Cũ aũt ſcd̃m fide͂ opabitur. tũc
q̃ſi fructũ dabit. Et h̃ erit ꝓpinquũ ſignuꝫ
aduẽtus xp̄i ad iudiciuꝫ. Uñ dꝛ. Scitote
q̃m ꝓpe eſt eſtas. i. eterna ſerenitas ꝛ rena/
ſcentiũ nouitas. Et de hoc dꝛ Iſa. x. Reli
quie iſrael ↄuertent᷑. Scd̃o ſcd̃m Gre. expo
nitur generaliter de fructu mũdi q̃ eſt ei⁹
ruina. Ad hoc eni͂ mũdus germiat vt q̃cq̃
qꜫ germinauerit caſib⁹ conſumet. Ultimo
adducit xp̄s ↄfirmatione͂ oĩm ꝑdictoꝝ di
cens. Ame͂ dico vobis. Amen eſt ſignũ cer
tificationis. ꝛ tm̃ valet. i. vere. licet hoc nec
grecus nec latinus q̃ſqꜫ trãſferre potuit ꝓ
prie. Eſt ergo ſenſus. Ame͂ dico vob. i. ve/
re dico ego q̃ mentiri nõ poſſum. Non pre
teribit generatio hec ſcꝫ d̃ mortalitate ad
immortalitate͂ totũ gen⁹ humanuꝫ donec
oĩa fiãt. Mat. v. Jota vnũ aut vn⁹ apex ñ
ꝑteribit a lege donec oĩa fiant. Celũ ꝛ t͞ra
trãſibũt ſcꝫ ꝑ cõmutatione͂ innouationis.

v̄ba aũt mea nõ trãſibunt. pſ. Jneternuꝫ
dñe ꝑmanet v̄bũ tuũ. Nõ ergo trãſibũt ſi/
ne effectu impletiõis. Beda. celum ꝛ terra
trãſibunt. i. innouabunt᷑. depoſita ꝑori for
ma. ꝑmanẽte aũt ꝑori ſub̃a. vij. q̃. Pe. vlti.
dꝛ. Elemẽta ignis calore ſoluẽtur. Jntel/
ligit᷑ q̃ hoc de celo aereo ſeu elemẽtari. q̃d
eſt ip̄e aer ſub ↄcauo orbis lune q̃ ↄſumet᷑
ꝛ depurabitur a materia groſſa ꝑ calorem
ignis ꝑcedentis. Sicut deducit Aug⁹. de
ciuitate dei lib. xx. ca. xxiiij. tractans illud
Opa manuũ tuaꝝ ſũt celi. Jpi ꝑibũt. Nõ
aũt celi illi in q̃b⁹ ſunt ſideraꝛ ſtelle. vt q̃dã
putauerũt. vt dicit Aug. ibide͂. Circa iſtuꝫ
ſermone͂ moueo triplice͂ dubitatione͂. Pria
eſt de qua etiã a plurib⁹ dubitare cognoui
Utrũ ante generale iudiciuꝫ antixp̄s na/
ſcetur tanqꜫ vn⁹ purus hõ pſecutur⁹ eccle
ſiam xp̄i. Scd̃m dubiũ. q̃lis erit ↄſũma/
tio huius iudicij Tertiũ vtrũ iudicium il
lud erit ꝑ ſñiam vocale͂. Ad primuꝫ rñdeo
qꜫ antixp̄s erit vn⁹ hõ pur⁹ ſicut aliq̃s no/
ſtrũ. ꝛ vnũ ſuppoſitũ ꝛ indiuiduum hũane
ſpeciei. Jſtud ptꝫ ꝑ oe͂s ſcripturas veteris
ꝛ noui teſtamẽti. Et ꝑmo ꝑ illud Geñ. pe/
nulti. vbi dꝛ. Fiat dan coluber mordens
equũ ad vngulã. Ubi ſcd̃m oe͂s doctores dꝛ
qꜫ antixp̄s naſcetur de tribu dan. q̃ eſt ma/
ledicta. vñ ideo nõ enumerat᷑ in cathalogo
patriarchaꝝ ſctõꝝ. vt dꝛ Apoc. vij. Scd̃o
iſtud ptꝫ ꝑ illud Dañ. xi. vbi dꝛ. Stabit in
loco eius ſcꝫ xp̄i viliſſim⁹. Dicit Hiero. in
glo. ordiaria. Antixp̄s. ſ. q̃ in fine mũdi cõ
ſurget de gente iudeoꝝ ꝛ de gente modica
tam hũilis atqꜫ deſpect⁹ vt nõ ei detur ho
nor regius. ſed fraudulẽter obtinebit ꝑn/
cipatũ. ꝛ brachia pugnãtis ꝓpli romani ex
pugnabũtur ab eo. et hec faciet qꝛ ſimula/
bit ſe eſſe duce͂ veteris teſtamẽti ꝛ leg̃ dei.
Et ingredietur vrbes altiſſimas et faciet
q̃ nõ fecerũt p̄res eius. Nullus eni͂ iudeo/
rũ ꝑter ip̄m regnauit i toto orbe vnqꜫ. ꝛ h̃
ↄ ſctm̃ ſcõꝝ inibit ↄſiliũ. Hec Hiero. Jte͂
ibide͂ oñdit᷑ q̃diu regnatur⁹ ſit. ſ. ꝑ tp̄s vni
us ãni. ꝛ tpa ſcꝫ duoꝝ ãnoꝝ ꝛ dimidiũ tpiſ
. i. vni⁹ medij ãni. vt h̃r. xij. ca. Et hec expſſi
us dic ibide͂ text⁹ qꜫ regbit ꝑ dieſ mille. ccc.
ꝛ. xxxv. Jte͂ ibide͂ oñdit᷑ q̃lis erit i vita. qꝛ i
ↄcupiſce͂tijs femiaꝝ. ꝛ ſic luxurioſiſſim⁹. lꝫ
palã oñdet ꝛ ſimulabit ſe caſtũ. vt dicit glo.
Jtem ibide͂ oſtendit᷑ quõ veniet ad mon/
tem oliueti. que͂ vocat inclitũ ꝛ ſctm̃. ꝛ veni

et vſqꝫ ad ſummitatē eius. Et nemo auxi/
liabiť ei. Et glo. dicit ꝙ ibi ſit periturus.
Tertio h̄ idē patet ꝑ beatū Aug⁹. li. xx. de
ciuitate dei ca. xix. q̄ expſſe dicit. Nō veni/
et ad viuos ⁊ mortuos iudicādos chriſt⁹
niſi ꝑus veniet ad ſeducēdas in aīa mor
tuos aduerſari⁹ ei⁹ antixp̄s. Et ſequitur.
Preſentia q̄ꝑpe eius erit ſ̄m opationez ſa/
thane in omī v̄tute ſignis ⁊ ꝓdigijs men/
dacij et in omī ſeductione iniq̄tatis his q̄
pereunt. Hec Aug. Item h̄ ptz ꝑ Ambro.
ſuꝑ illud. ij. Theſſa. ij. Niſi venerit diſceſ/
ſio primū. Priuſq̄ꝫ veniat xp̄s. regni roma
ni defectio fiet. ⁊ apparebit antixp̄s qui in/
terficiet ſctōs reddita romanis libertate
ſub ſuo tn̄ noīe. Itē iſtud ptz ꝑ Greg. xxv.
libro moral. ca. xv. Quō antixp̄s regnabit
ex culpa ꝑpl'i. ⁊ quō ſancti ꝑdicatores ↄtra
eum parū ꝓficient. li. xxxiiij. ca. viij. Et quō
tota intentio ſua erit ad penas corporuꝫ.
cū ſe ſciat in aīab⁹ nocere nō poſſe. Ibidē
ca. ix. Et quō doctores ſancti ꝑ eū ruent ꝑ
quorū ruinā erit ruina infirmoꝝ. ibidem
ca. x. Et quō diabolus īgredieť euꝫ tanq̄ꝫ
vas ꝓpriuum. li. xxxij. ca. xij. Ecce omnes co
lumne q̄ttuor ꝑncipales de eo loquunť cō
corditer. Itē xp̄s de eo dicit ꝙ veniet alter
in nomīe ſuo quē accipietꝭ. Itez apl's dicit
de eo ꝙ in nouiſſimis dieb⁹ reuelabiť ille
iniquus hō peccati. ij. Theſſa. ij. i. hō tota/
liter dedit⁹ pctō. ſicut dicim⁹. Iſte eſt tota
liter agro dedit⁹ ſ̄m Horrā ibidez. Iſido.
quoqꝫ multa de eo ponit li. i. de ſūmo bo/
no ca. xxvi. ⁊ xxviij. que longū eſſet hic po/
nere. In libro aūt. viij. ethimologiaꝝ hoc
ponit ꝙ antixp̄s hieroſolymis tēplū repa
rabit. ⁊ oēs veteris leg̃ cerimonias repa/
rare temptabit. Ad ſcd̄m. q̄lis erit ↄſūma
tio hui⁹ iudicij. Rn̄deo ꝙ q̄dā erūt hui⁹ iu
dicij ꝑcedentia. quedā comitātia. q̄dā ſub/
ſequētia. Antecedētia iudicij erūt vt ꝑnci
patus antixp̄i. q̄ decipe temptabit fideles
ſex modis. ſcꝫ ſapia v̄boꝝ. ſimulatiōe v̄tu
tum. teſtimonio ſcripturaꝝ. opatione mi/
raculoꝝ. ꝑmiſſione diuitiaꝝ. terrore ꝑſecu
tionū. Scd̄o erūt bella ⁊ ꝑlia ⁊ cōmotio/
nes locoꝝ. vn̄ Math. xxiiij. ⁊ alia in ſole et
luna ſigna vt hic. Tertio erit mūdi confla
gratio ꝑ ignē. Iſte ignis ↄſumet oīa ve/
getabilia. incinerabit hūana corpa. ⁊ pur/
gabit a fecib⁹ elementa. ⁊ ſic clarificata re/
nouabunť. Nō erit aūt in vna parte ſed in

omī parte mūdi. ⁊ aſcēdet ad tantā altitu/
dinē ad quantā aque diluuij aſcēderūt. vt
dr̄ in. iiij. ſniaꝝ. diſt. xlvij. Et erit ibi virtute
ſuꝑnaturali concurſus ignis elemētalis.
ignis t̄reſtris ⁊ purgatorij ⁊ iferni. Per in
fernalē reprobi adurenť. Per purgatoriū
iuſti purgabunť. Per terreſtrē terrena ſcē
tia ⁊ bruta ↄſumenť. Per elemētalē elemē
ta ſubtilienť. Iuſtis autē nihil nocebit. ſicꝫ
trib⁹ pueris in camino ignis non nocuit.
Hoꝝ triū ignuū erit actio ſucceſſiua. habe/
bit enī initiū. mediū ⁊ finē. Primo naqꝫ iu
dicis aduentū ꝑcedet. ⁊ q̄ſi ſimul fiet ꝑ illū
ignē purgatio iuſtoꝝ ⁊ punitio malorū. et
incineratio corpoꝝ humanoꝝ. Quo facto
ſtatim erit reſurrectio mortuoꝝ ⁊ aduent⁹
xp̄i ad iudicandū. Et tūc ex illo igne inflā/
mabiť totus mūdus in circuitu. Et h̄ erit
valde terribile tam magnū ignē. vn̄ Iſaie
vlti. Ecce dn̄s i igne veniet ⁊ i flāma ignis
Terminato v̄o iudicio tota caliditas exe/
queť ſniam iudicis. inuoluet reprobos. et
trahet eos ad infernū. q̄ ardebit vſqꝫ ad in
ferni nouiſſima Deut. xxxij. Poſt hoc erit
celū nouū ⁊ terra noua. Sol autē ſtabit ī
parte ſua oriētali. Et luna in parte occidē
tali. vt dicit Richar. de media villa ſuper
iiij. ſniaꝝ. Sed ſi q̄ris. Quare ꝑ tātū ignē
erit purgatio mūdi. Rn̄deo ꝙ ſicut cōtra
ardorē luxurie induxit dn̄s diluuiū aque
ad refrigerādū. ita inducet ignē ↄtra tepo
rē caritatis ad inflāmādū. Tūc enī refri/
geſcet caritas multoꝝ. Mat. xxiiij. Et tm̄
de ſcd̄o dubio. Ad tertiū cū q̄riť an ꝓla
tio ſnīe illi⁹ iudicij fiat vocalis. Videť enī
q̄buſdā ꝙ nō. Quia dicit Aug. li. xx. de ci/
uitate dei ca. xxvi. De⁹ ↄſciētias reprobo
rū cōuincet ſine vlla ſ̄monis ꝓlixitate. Et
idē li. eodē ca. xv. dicit ꝙ oēs iudicabūtur
ex libro vite. vt dr̄ Apoc. xx. Per librū aūt
vite intelligit q̄ndā v̄tutē diuinā ꝑ q̄m vni/
cuiqꝫ ſua facta oñdenť. Itē Ro. ij. dr̄. Te/
ſtimoniū reddēte illis ↄſcia ipoꝝ ⁊ inter ſe
inuicē cogitatōnū accuſantiū. Sꝫ in ↄtra
riū videť eē beat⁹ Gre. li. xxvi. mora. ca. xxi
q̄ dicit ꝙ illa v̄ba iudic̃ audiēt illi q̄ eius fi
dē ſaltē v̄bo tenuerūt. Itē Aug. li. xx. de ci
uitate dei ca. i. dicit. Per q̄t dies tendať il/
lud iudiciū. incertū ē. ſed ſi fieret mentalis
ſtatim expediretur. ergo erit illa ſententia
vocalis. Reſpondeo breuiter ſ̄m Tho. in
iiij. ſniaruꝫ diſ. xlvij. q. i. ar. ij. ⁊ Robertum

Holgot ſup li. Sap. ca. v. q illud iudiciū
quo ad diſtinctionē bonorū ⁊ accuſationē
maloꝝ ⁊ cōmendatōem bonorū mētaliter
pficietur. Et ſic ille pceſſus Matth. xxv.
Eſuriui ⁊ dediſtꝭ mihi mādūcare erit mē/
talis. Sed Holgot dicit. Salua reueren
tia ſcti thome q erit tā vocalis q̄ȝ mētalis.
qꝛ xp̄s q̄ iudicabit erit deus ⁊ hō. Et iō vt
deus iudicabit mētaliter. vt hō vocaliter.
Et h̄ erit maius gaudiū ſenſibile bonorū
⁊ maioꝛ doloꝛ ſenſibilis maloꝝ. Et ita ipe
dicit q erit vocalis accuſatio maloꝝ ⁊ vo/
calis ſnia. Dicit etiā ipe q reprobi iudica
bunꝫ de duobꝫ. ſ. de p̄ceptis iuſticie ⁊ opi/
bus miſcdie. h̄ eſt. qꝛ p̄cepta trāſgreſſi ſunt
iuſticie. ⁊ opibꝫ miſcdie nō redimerūt pctā
Prima ḡ ſnia de meritꝭ erit mētalis. Se/
cūda de opibꝫ miſcdie erit vocalis vt appa
reat eos eſſe dignos miſcdia. Ꝙ aūt dicit
Aug⁹. de ſmone. nō negat ſmonē ſȝ ſmo/
nis plicitatē. Et etiā qꝛ ⁊ ſi nō in pticulari
ſaltem ī vniuerſali iudicabunꝫ vocaliter.

Dñica ſcda aduētus. II. Sermo V.

Erūt ſigna in ſo/
le ⁊ luna ⁊ ſtellis Luc. xxi. Quā/
uis vt ait ille magnus pr̄ Aug⁹.
li. ij. ꝯtra pelagiū qn̄ timore pene nō amo/
re iuſticie fit bonū. nōdū bene fit bonum.
Et huius dicti pōt eſſe rō. qꝛ opus bonuȝ
pcedēs ex timore. nōdū pfectū eſt. eo q nō
pcedit ex caritate. ſine q̄ nihil pōt eſſe pfe/
ctū. vt dꝛ. i. Coꝝ. xiij. Hinc dicit Joh. i ca
nonica q pfecta caritas foras mittit timo
rē. Vn̄ patet q opus pcedēs ex timore. iō
eſt impfectū. qꝛ eſt inualidū ⁊ infirmuȝ ſeu
debile. cū ſit ſine caritate. q̄ ſola dat robur
pfectū cuilibet ꝟtuti. Verūtn̄ ⁊ ſi ſalus hu
mana nō pōt pfecte haberi ex ſolo timore
ſeruiēdo deo. timoꝛ tn̄ dei ⁊ iudicioꝝ eius
eſt initiū humane ſalutis ad ſuiendū deo
incitans. Vn̄ dicit Gre. v. li. moral. q via
dei a timore icipit. p quē pueniꝫ ad fortitu
dinē ſcȝ caritatis. Hinc dicit Caſſio. de in
ſtitutis monachoꝝ li. iiij. q pncipiū nr̄e ſa
lutis ſapieq; ſm ſcripturaſ eſt deū timere.
ex quo timore vniuerſa vicia expellūtur ⁊
ꝟtutes fructificant atq; ſucreſcunt. ita q
tandē deueniꝫ ad pfectionē caritatꝭ. put h̄
clare deducit beat⁹ Anthoni⁹ in collatio
nibꝫ patrū. Ex q̄bus ego infero q ſicut nul/
lus pōt eſſe cōſūmat⁹ in caritate pfecta di
uine dilectiōis ſine vero amore dei. ita ne/
mo pōt initiare viā ſalutis ⁊ diuīe dilecti/
onis niſi p timorē dei. Nā dicit Bern̄. ſup
Canti. ſmone. xxxviij. Quia ſicut plenitu
do legꝭ eſt dilectio. ita initiū ſalutis timoꝛ
dn̄i. Et ob h̄ dicit Criſo. in ſmone de Jo
hāne baptiſta. q timoꝛ dei mētes corrigit.
fugat crimia. innocētiā ſeruat. pperam tri
buit facultatē. que oīa ſunt initia hūane ſa
lutis ⁊ quedā p̄parātiōes ad amoreȝ dei.
Vn̄ Caſſio. ſup pſ. xxxiij. cōcludit q q̄ deū
bene timet. etiā neceſſe eſt vt euȝ amet. Et
ecōuerſo. Qui deū bene amat. etiā neceſſe
eſt vt eū timeat. eo q ille due res in vna ce
leſti deuotione ſociate ſunt. Et qꝛ ſctā mr̄
eccleſia dn̄ica p̄cedenti recoluit aduentuȝ
dn̄i in carnē. multū amabilē ⁊ deſiderabi/
lem. pter quē de⁹ merito erat diligendus
eo q venerūt homi oīa bona pariter cū il/
lo. vt dꝛ Sap. vij. Nūc aūt in iſta dn̄ica re
colit aliū aduentū terribilē ad iudiciū vlti
mū. pter quē deus merito eſt formidād⁹.
vt ſic q̄ deū nōdū diligit p amorē. ad dili/
gendū eū ⁊ ſibi ſeruiendū moueaꝫ p timo/
rem. In p̄mo enī aduētu erat dn̄s dulcis.
ſed in ſcdo erit rectus ⁊ iuſt⁹. Vn̄ pſ. de co
Dulcis ⁊ rectus dn̄s. Sup q̄ Caſſio. dic.
Cū audis qꝛ dn̄s tuus dulcis ſit. attende
q diligas. Cū audis. rectus. attende q ti/
meas. vt timore ⁊ amore dei excitat⁹ legeȝ
eius cuſtodias. Et Hugo in li. ſuo de aīa
dicit. Si amoꝛ dei tenere te nō pōt. ſalteȝ
teneat ⁊ terreat timoꝛ iudicij. metus iehē/
ne. laquei mortis. doloꝛes inferni. ignis
vrens. vermis coꝛrodēs. ſulfur fetēs. flā/
ma tartarea. ⁊ oīa mala. Hec ille. Et quia
deus licet apparebit in iudicio cū nō ſpera
tur. tamē omibꝫ vult innoteſcere pinquū
diem aduētus ſui. Ideo vt homies ſe pre
parent. quod vtiq; et maxima miſericoꝛ/
dia faciet. ideo p̄mittet quedaȝ ſigna pin/
quum aduentū ſuū nunciantia. de q̄bus ī
ꝟbis p̄miſſis dꝛ. Erūt ſigna in ſole ⁊c. In
q̄bus ꝟbis tria tanguntꝫ ſeu nobis cōſide/
randa occurrunt. Primo nāq; cōſideran/
dum eſt de ſignis in ſole. Scdo de ſignis
in luna. Tertio de ſignis ī ſtellis. Et quia
de his aliquantū tactum eſt ad litteraȝ in
precedenti ſermone. Ideo hic videndum
eſt ſpūalr̄ d eiſdem. Nā ſm Aug. ſup Gen̄.
ad lraȝ. in ſpūalibꝫ expoſitōibꝫ. ꝟitas mltō
magis ꝯcordat q̄ȝ in corpalibꝫ. Scdm igi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tur h̄ notat̄ in v̄bis p̄miſſis triplex defe/
ctus in trib⁹ ſtatib⁹ an̄ ꝯſūmationē ſeculi.
ſcȝ in ſup̄mo. medio ⁊ infimo. Primo igit̄
deſcribit̄ defect⁹ in ſup̄mo. ſ. in ſpūali pla/
toꝝ. cū dr̄. Erūt ſigna i ſole. Scd̄o in me/
dio. ſ. ſecularīū rectoꝝ cū dr̄. in luna. Ter/
tio in infimo. ſ. oīm indifferent̄ ſubditoꝝ.
cū dicitur. ⁊ ſtellis. A

Dixi primo q̄ p̄mo deſcribit̄ defectus p̄cedēs diuinū iudiciū in ſup̄mo ſtatu. ſ. ſpūaliū p̄latoꝝ. cū dr̄. Erunt ſigna in ſole. Circa qđ ſciendū q̄ notant̄ dr̄ in themate Erūt ſig. ad innuēdum q̄ h̄ nō loquit̄ de q̄buſcūq̄ ſignis diuinis ſȝ tm̄ de futuris. vn̄ non dr̄ Erāt ſigna. nec dicit ſūt. ſȝ dic̄ erūt. Sicut enī dicit Robert⁹ holgoth ſup li. ſapie ca. xvi. Deus hūano generi multa ſigna oſtē/ dit. Quedā de p̄terito. q̄dā de p̄nti. q̄dam oñdet de futuro. De p̄terito oſtēdit ſigna ſue beniuolētie. ad p̄ns oñdit ſigna remi/ niſcētie. ſed ī futuro oñdet ſigna p̄uidētie. Signa beniuolētie ſunt oēs creature fa/ cte ⁊ create homi ad fruiendū. Eſt eī ſignū qđ vnū offert ſenſui ⁊ aliud derelīq̄t intel/ lectui. Et ita oīs creatura ſenſibil̄ ſeipam offert ſenſui ⁊ deū rep̄ſentat intellectui cu/ iuſlibet boni viatoris. Vn̄ ſm̄ Robertum linconienſem ep̄m in ſuis collatiōib⁹ ſmo ne. lix. Omīs creatura ſpeculū eſt. de q̄ re/ ſultat ſilitudo creatoris. Et iſtud deducit p longū paſſum. p̄bās q̄ ex q̄ in q̄libet crea tura relucet potētia p̄ris p quaȝ de nihilo aliq̄d facta eſt. Sapiētia filij p quā ſic pul chre facta ē. Bonitas ſpūſſancti p quaȝ in eſſe ſuo ꝯſeruata eſt ⁊ in ordie ſuo colloca/ ta. patet q̄ oīs creatura ē ſignū benignita tis ſui creatoris. Deus eni volens cōicare bonitatē ſuaȝ creaturis ſuis. vt dicit Da/ maſce. li. ij. imp̄ſſit cuilibet creature veſtigi um ſuū p qđ rep̄ntaret benignitatē dei in ſapia. ⁊ rep̄ſentādo amaret. et p̄petuo ipſo frui appeteret. Et iō dr̄. Omis creatura eſt ſignū benignitat̄ dei. vel q̄r benignitateȝ dei oñdit in ſe. vl̄ q̄r ex benignitate dei da ta eſt homi. Alia ſunt ſigna reminiſcētie. ſi/ cut ſeptē ſacr̄a eccleſie. p q̄ reducimur ī me moriā paſſiōis dn̄ice. Vn̄ Math. xxvi. lo/ quēs xp̄s de ſacr̄o corp̄is tanq̄ȝ de memo riali paſſionis ſue ſigno dicit. Hoc facite ī meā cōmemorationē. q. d. hoc ē ſignū mee paſſionis. Hinc dr̄ ad Heb. ij. q̄ ſalus nr̄a firmata eſt ꝯteſtāte deo ſignis ⁊ portētis ⁊ varijs v̄tutib⁹ ⁊ ſpūſſancti diſtributōib⁹ ſ. Alia ſunt ſigna p̄uidētie q̄ dabit de⁹ ad ſe/ cundū aduētū ſuū. ne oīno veniat pctōri/ bus improuiſus. Inter q̄ ſigna euidentiſ ſimū ſignum erit in ſole luna et ſtellis. Qđ quidē licet ad lr̄am ita futurū ſit imediate ante diē iudicij in celo viſibili. nihilomin⁹ tn̄ primo ſpūalit̄ his heu malis tp̄ib⁹ im/ pleri nō dubitat̄ in celo ſpūali ⁊ intellectu/ ali. Et q̄r ſolem hic accipim⁹ ſtatū altuȝ et ſup̄mū ſpūaliuȝ p̄ſonaꝝ. ideo p̄mo videa/ mus de celo in q̄ ſol iſte poſit⁹ eſt. Celum igit̄ vt dicit Bern̄. ſup Cāti. ſmōe. xxvij. eſt ſancta mr̄ eccleſia q̄ ſctōꝝ v̄tutib⁹ ⁊ ſapi entia velut celuȝ ſuis ſiderib⁹ adornatur. Qui enī docti fuerint in eccl'ia. fulgebunt ſicut ſplēdor firmamēti. Et q̄ ad iuſticiam erudiūt multos q̄ſi ſtelle in p̄petuas eter/ nitates. Sicut enī celū eſt ꝯſpicuū. purū. firmū. latū. ſuſpenſuȝ. ita eccl'ia ſctā habet hoīes vita ⁊ opinione cōſpicuos. fide pu/ ros. ſpe firmos. latos caritate. ꝯtemplatio ne ſuſpēſos. Et ſm̄ Bern̄. hi ſunt pluētes pluuiā ſalutarē. ⁊ tonāt increpatiōib⁹. cho/ ruſcant miraculis. hi enarrāt gloriaȝ dei. Hec ille. In hac ḡ ſancta eccl'ia velut in q̄/ dam myſtico ſol eſt ſtat⁹ ſpiritualiū viroꝝ ⁊ p̄latoꝝ. Sicut enī ſol p̄eſt diei ⁊ luna no cti Gen̄. i. Sic ſtat⁹ ſpūalis p̄eſt in ſpūali/ bus ⁊ potiorib⁹ bonis anīe que ſūt q̄ſi lux diei. Sicut dic̄ Plotin⁹ put narrat Ma crobius li. i. de ſomno ſcipionis v̄ſus finē. Sol vocat̄ dux ⁊ p̄nceps ⁊ moderator lu/ minū reliquoꝝ. mens mūdi ⁊ cor celi. Lu na vero. i. ſtat⁹ ſecular̄ p̄eſt tp̄alib⁹ q̄ ſūt q̄ſi nox eo q̄ oīa tp̄alia ſunt vmbra noct̄. Iu xta illud ſapie. v. Trāſierūt oīa velut vm/ bra. Itē ſicut ſol illumīat ⁊ nō illuminat̄. ſic ſtat⁹ ſpiritualis hȝ informare ſecularē. ⁊ nō ab eo informari. Vn̄ p̄lati ſpūales di cunt̄ lux mundi Math. v. Habet enī ſta/ tus ſpūalis iudicare ⁊ dirigere ſecularē. ⁊ non ecōuerſo. Iuxta illud. i. Cor. ij. Ani/ malis hō nō percipit q̄ dei ſūt. Stulticia enī ineſt illi. Spūal̄ autē omia diiudicat. ⁊ ipē a nemine iudicat̄. Vn̄ Canti. ij. dr̄ de eccleſia. Pulchra vt luna electa vt ſol. Il/ luminat̄ enī in ſubditis vt luna. ſed illumi nat in p̄latis vt ſol. Ex his infero p̄mo q̄ imperiū nō p̄eſt ſacerdotio ſȝ ſubeſt. vt di/ citur de maioritate ⁊ obedientia. Solite.

xvi. diſ. Si imꝑator. Scd̓o infero ꝙ ſpiritualis ſtatus excedit ſecularez in maxima ⁊ diſſimili ꝓportione. patet. qꝛ tanta eſt excellentia dignitatis ſacerdotalis ſuꝑ temporalez q̄ntus eſt exceſſus magnitudinis ſolis ad lunā. Conſtat aūt ſ̓m Ptolomeū ī almageſti ꝓpoſitiōe. xviij. ꝙ ſol excedit lunam q̄drageſies octies. Et ita tāta eminētia excedit ſpūalis dignitas ſecularē. Ita notauit Hoſti. in ca. Solite. de maioritate ⁊ obediētia. in apparatu ſuo. Ex his tertio infero ꝙ p̄lati ſpūales ⁊ viri eccleſiaſtici debēt eſſe excellentioris vite ⁊ ſanctitatꝫ in maxima ⁊ diſſimili ꝓportiōe ſuꝑ laicos. Patet hoc. qꝛ ſicut excellunt dignitate. ita debēt excellere ſanctitate. cum ſctitas vite ponat eos in illa excellētia officii tam ſancti. Alioq̄n vt dicit Canon. viliſſim⁹ cōputandus eſt q̇ p̄fulget dignitate niſi p̄fulgeat ſcientia ⁊ ſctitate. Ex q̇ patet ꝯſequēter ꝙ ſpūalibꝫ viris nō ſufficit vita cōmūis cū laicis. aut eq̄lis ꝯuerſatio ſctitatis cū ſubditis. Quia dicit Bern̄. in ep̄l'a ad henricū zenonēſem ep̄m. Dignū eſt vt in aliquo diſſimilis appareat ab oībꝫ vita paſtoris Et Seneca ep̄l'a. v. dicit. Illud agam⁹ vt meliorē vitā ſequamur q̄ꝫ vulgus. Alioq̄n ꝑfecto multū deforme erit. ſi q̇s dignitate p̄cedimus ab his virtute ſeparemur. inq̄t valerius maximus li. ix. ca. iij. Hinc eſt ꝙ Bern̄. in li. de cōſideratione ad eugenium li. ij. ca. xxij. dicit illū prelatū monſtruoſuz q̇ habet ſedē ſupremā. ⁊ vitā infimā. Non ſufficit ergo p̄lato ad ſalutē adequari ſubditis in vita ⁊ ꝯuerſatione. niſi eos p̄cedat exemplo. vt dicit Beda ſuꝑ Math. ponūtur v̓ba. viij. q. ij. Nō ſufficere. Et ibidē ca. qualis erit. Penſanduz igiť nobis eſt ꝙ ſi nō ſufficit p̄lato adequari ſubditis in vita q̇d dicemus de illo quē ſubditi p̄cellūt in ꝯuerſatione ⁊ moribꝫ. Certe hoc nō eſt aliud niſi deſtruere eccleſiaz. vt dicit Hiero. Vehemēter enī ſ̓m eū deſtruit eccleſiam xp̄i meliores eſſe laicos q̄ꝫ clericos. Nā q̄lis erit edificatio diſcipuli ſi ſe ītelligit magiſtro meliorē. Quid aūt dicem⁹ de illo q̇ nedū nō trāſcendit ſubditos ī moribꝫ bonis aut eis adequať in vite ſanctitate. ſed q̇d deterius eſt. ipis ſuis ſubditis ꝑ oīa aſſimilať in morū prauitate ⁊ ꝯuerſationis deformitate. vt ſit verum illud Ozee. iiij. Erit ſicut pp̄l's ſic ſacerdos. Et hoc eſt certe ſolem iſtū eclipſari ⁊ ꝯuerti de luce in tenebras. de die in noctē. Nō tūc fit q̄n viri ſpūales aſſimilari ſtudēt ſecularibꝫ in vanitate veſtiū. equoꝝ. vaſoꝝ. edificioruꝫ. familiariū ⁊ victualiū. Nō prochdolor eſt videre ad oculū iſtis tp̄ibꝫ q̄n viri ſpūales equalē exercēt imo maiorē pompā in veſtibus. ſuꝑfluitatē in cibis ⁊ potibꝫ. beſtialitatem in luxuria. fraudē in cōmertijs. dolum in v̓bis. auariciā in pecunijs. ambitionē in honoribꝫ. Eq̄liter enī volūt eſſe hodie clerici diuites vt laici. ſimiliť terrenis inhiant imo habūdanti⁹ ipam terrenorū ꝑcipiūt conſolationē. Equaliter incedunt nitidi ⁊ ornati circūamicti varietatibꝫ tanq̄ꝫ ſponſa ꝓcedēs de thalamo ſuo. inquit Bern̄. li. iij. de ꝯſideratione. Vn̄ autē iſta affluentia talibꝫ niſi de bonis ſpōſe chriſti ſancte eccl'ie quā negligētes ſibi ipis om̄ia vſurpant. ⁊ aſſignata eius cultui ꝓprio retinere queſtui nō verenť. nō amici ſponſe ſꝫ emuli. Verba ſūt h̄ mea. ſed deuotiſſimi Bern̄. ſuꝑ canti. ſ̓mone. lxxiij. Et tales dupliciter peccāt ſ̓m eundē ſermōe. xxiij. ibidem. Quia ⁊ aliena diripiūt. ⁊ ſacris in ſuis vanitatibꝫ abutuntur. Hec ille. ¶ B

Sed q̄m in ſtatu ſpūali triplex eſt ordo. ideo videam⁹ in ſpeciali de q̄libet illoꝝ q̄liter in vnoquoqꝫ erūt ſigna tanq̄ꝫ in ſole myſtico. Eſt igiť q̄libet p̄latus eccleſiaſtic⁹ ſol dictus ſingulariter ſ̓m intellectū ſpūalem. Scd̓o q̄libet religioſus eſt ſol dictus ſpecialiter. Et tertio q̄libet cleric⁹ generaliter eſt dict⁹ ſol. Quorū q̄libet ante diem magnū iudicij generalꝭ oñdꝫ ī ſe ſigna. q̇bꝫ appentibꝫ ꝓpinqu⁹ nūciabiť ad iudiciū finale xp̄i aduent⁹. De p̄mo. ſ. de ſole ſingulari q̇ eſt q̄libet p̄lat⁹ patet. Nā ſol iſte naturalꝭ eſt. ſitu cōmūnior. aſpectu clarior. ⁊ gradu excelſior. Propter p̄mū ſcꝫ ꝙ eſt ſitu cōmunior. ſignificat vitā cuiuſlibet prelati. ꝓpter ſcd̓m ꝙ eſt aſpectu clarior. ſignificat vitaz cuiuſlibet religioſi. ꝓpter tertiuz ꝙ ē gradu excelſior ſignificat vitaz cuiuſlibet clerici. Eſt igiť ſitu cōior q̇ ad vitā p̄latorū. Nam ſ̓m oēs aſtronomos Sol ē medius oīm planetaꝝ. ⁊ t̄n eſt princeps ⁊ dn̄s omniuz. Vn̄ Ambro. in exameron dic̄ ꝙ ſol ē ocul⁹ mūdi. iocūditas diei. pulchritudo celi. menſura tp̄m. virtus ⁊ vigor terrenaſcentiuz. dn̄s planetarū. decor ⁊ ꝑfectio omniū ſtellarū. Sic prelat⁹ debet eſſe ſuperior vita.

medius tamē cōmuni influētia. Sic igit
prelat⁹ ſubditis puideat vt exemplo chri
ſti ſemp in medio ſedeat. Eſt enim mediū
capacius ⁊ efficacius. equalı⁹ ⁊ euidenti⁹.
Sedeat igit̃ prelatus in medio vt benefi
cia equali⁹ diſtribuat. Sedeat ī medio vt
euidenti⁹ p exempla luceat. Sic pmo di/
cet cū chriſto. Ego autē in medio veſtrum
ſum ſicut q̄ miniſtrat. Sic dicet illud. iiij.
Re. In medio populi mei habito dixit bo
na mulier heliſeo. Quod tūc fit qn̄ prelat⁹
nec prece nec precio nec timore nec amore
vel odio a via veritatis declinat. Habꝫ au
tem ſol materialis q̄ttuor ſtatus ſcꝫ orien
talem. meridionalē. occidentalē ⁊ ſeptētri
onalem. Tūc eſt in meridie p̄lat⁹ qn̄ medi
um tenet in om̄ib⁹. nō declinans ad dexte
ram in pſperis. nec ad ſiniſtrā in aduerſiſ.
qn̄ nō eſt alter diuitib⁹. alter pauperib⁹ in
iudicijs. Et qꝛ tunc eſt hora diei feruētiſſi
ma. p quod ſignificat̃ q̄ p̄latus debet eſſe
caritate feruentiſſim⁹. Alias ſine caritate
ſi linguis hoīm aut angeloꝝ loquat̃ nihil
pdeſt. i. Cor. xiij. Scđo tunc p̄latus eſt ſi/
cut ſol in oriente qn̄ totā affectionē cōuer
tit ad ꝯſanguinitatē. de qua traxit origi/
nem. Qđ fit qn̄ nullū niſi ſuū pmouet ad
beneficia. De tali dicit̃ illud in pš. Ortus
eſt ſol. i. p̄latus eſt exaltat⁹. ⁊ ꝯgregati ſunt
ſcꝫ ad eū cōſanguinei. ⁊ in cubilib⁹ ſuis. i. in
beneficijs collocabunt̃. Uel ortus ſolis ſi
gnificat ingreſſum in p̄latiōem. q̄ tunc ob/
ſcuratur qn̄ p potentiā pecuniā vel alias
iniuſte ingreditur. De q̄ Iſa. xiij. Obtene
brat⁹ eſt ſol in ortu ſuo. Tūc p̄lat⁹ ſicut ſol
eſt in occidente qn̄ habet totā affectionem
ad delectationē carnalē. Caro enī ſemper
tendit ad occaſum ⁊ corruptionē iuxta il/
lud. Corpus qđ corrūpit̃ aggrauat aīam.
Tūc p̄latus ſicut ſol eſt ad aquilonē qđ fit
tpe noctis. qn̄ imminēte aduerſitatis ob/
ſcuritate timet timore vbi nō ē timor. In/
ter omēs tn̄ iſtos ſitus ſol nunq̄ eſt in me
liori diſpoſitione q̄ꝫ in meridie. Nā tūc cla
rius illuminat. ardenti⁹ inflāmat. ⁊ omni
bus equali⁹ ſe cōmūicat. Sic p̄lat⁹ nunq̄
eſt in meliori diſpoſitiōe niſi cū p doctrinā
ignorātes illuſtrat. p caritatē negligentes
excitat. p opa bona vnicuiq̄ꝫ iuſtū ſe demō
ſtrat. De tali pōt dici tunc illud Eccl. vas
admirabile opus excelſi ſol in aſpectu an/
nūcians Eccl. xliij. Sed ecce mirabile eſt
qđ legit̃ in Amos ſignū terribile. vbi dꝛ q̄
ſol occidit in meridie. q̄ eſt hora q̄ deberet
eſſe ſerenior clarior. ⁊ feruentior. Occidit
aūt prelat⁹ q̄drupliciter. Primo qn̄ in ipo
veritas vite iuſticie ⁊ doctrine corrūpitur
Scđo occidit qn̄ deficit in eo veritas bo/
nitatis ſciētie et diſcipline. Tertio occidit
qn̄ qui poſit⁹ eſt alijs in exemplū cōuertit̃
in ſcandalū ⁊ offendiculum. quo p̄iudicio
apud deū nullū mai⁹ eſt. vt dicit Greg. in
omelia. Nullū inq̄t preiudiciū maius tole
rat deus q̄ꝫ a ſacerdotib⁹ dū eos q̄s ad ali
orū correctionē poſuit de ſe dare exempla
prauitatis cernit. Quarto occidit p̄latus
qn̄ eclipſante ipo p negligētiā in ſubdit̃.
fides nō feruet ſed tepet. caritas non fer/
uet ſed torpet. op⁹ nō lucet ſed fetet. Heu
heu iſta eclipſis ⁊ obſcuritas noſtris tem
porib⁹ inualeſcit. Nubes enī ambitionis
vanitatis auaricie ⁊ negligētie obſcurant
nobis hūc ſolē prelatoꝝ vt impleat̃ illud
qđ pmiſſum eſt a deo Ezech. xxxv. Solē
nube tegam. Fragilitas nubis vanitas ē
ambitionis. Exponit Gilbert⁹ in quadri
partito ſuo. Et certe q̄d expectam⁹ aliud
niſi diem iudicij iminere. de pinquo. q̄ im
minente ſol cōuertet̃ in tenebras. Ut dici
tur Joel. iij. Qn̄ videmus tot mala in ſta/
tu ſpirituali ⁊ in hoc myſtico ſole q̄ lumen
ſuū pdit ⁊ eclipſat̃ q̄ſi ꝯtinue. Reſtat igitur
vt vicinū aduentū xpi ſuſpicemur. Nā vt
dicit Gloſa ſup Johelē. Cū omia fuerit
obtenebrata. qđ vtiq̄ꝫ fiet p obtenebratio/
nem ſpiritualiū pncipaliter tūc dn̄s quaſi
leo de ſyon. terribili voce clamabit contra
reprobos. vt terrarū fundamēta q̄tiant̃.
Hec glo. Itē ſicut illa obſcuratio in ſole
materiali maxime generat̃ p interpoſitōeꝫ
lune inter nos ⁊ ſolē. ſic obſcuritas ſtatus
ſpūalis fit p maximā interpoſitionē tpali/
um inter nos ⁊ deū. ſicut ait Lionienſis
ſermone. lxx. in medio. ¶ L. Scđo ſol
myſticos dicit̃ ſtatus religiōis, pter aſpe/
ctū clariorē. Religioſus enī q̄liber ad hoc
poſitus eſt vt luceat in candelabro religio
nis ſue. Tertio in candelabro vniuerſalis
eccleſie. debet enī hr̄e verbum veritatis in
opatiōe. ⁊ ſignū honeſtatē in cōuerſatiōe.
De tali dicet̃ illud Eccl. l. Quaſi ſol reful/
gens ſic ille refulſit in templo dei. Sed
tūc iſte ſol eclipſatur qn̄ p ſcandalū vite ta
lis religioſi eccleſia denigrat̃. Periculum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eſt religioſo ſi apud ſe in conſcientia labit̃.
Maius aūt periculū ſi peccat in clauſtro.
Sed maximū ſi operibꝫ mal' fideles ſcan/
daliſat in publico. Et certe ſi volum⁹ ape/
rire oculos ⁊ nō eſſe ita ceci ſicut ſumus. vi
debimus iſtū ſolem maxime his tempori
bꝫ eclipſari. Ita vt dicat̃ de eo illud Apo/
ca. vi. Sol factus eſt ſicut ſaccus cilicin⁹.
qḋ fit qñ religioſi qui deberēt vti cilicijs ⁊
accingi ſaccis. vtūtur delicioſis indumen
tis. Et ſic ciliciū vertūt in biſſum. Vel fa/
ctus eſt cilicinus ſaccus. qḋ fit qñ ꝑ hypo/
criſim exteriorē que apparet in ſacco. malis
operibꝫ deformāt interi⁹ cōſcientiā ꝓpriaꝫ
Scḋm phos duo ſoles interdū apparent
in celo. ſed vnus eſt quedaꝫ nubes ſimili/
ma ſoli ⁊ nō eſt ſol. Et vocat̃ pellion. et eſt
ſignū future inundatiōis. Ita ſpiritualit̃
multi religioſi apparēt eſſe ſancti. tamē ſūt
maximi nequā. geſtātes tm̄ cappas in pla/
teis. ⁊ multa mala faciūt in angulis. Quo
rū multiplicatio in mūdo eſt ſignū future
ſubuerſionis. Vnde. ij. Paralip. xviij. le/
gitur ꝙ mortuus eſt achab rex iſrl' muta/
to habitu occidēte ſole. Mutatur habit⁹
⁊ ſol occidit cū religioſus terrenis adhe/
rens fideles ſcandaliſat. Sed de his ſuf/
ficiat dixiſſe pauca. Non enī ſunt de foro
noſtro. Et potius tegenda ſunt verēda q̄
reuelanda. iuxta illud poete. Poſtulat i fa
cie menda colore tegi. Tertio ſol myſtic⁹
dicit̃ vita cuiuſlibet clerici ꝓpter gradū cel/
ſiorē. Sicut em̄ ſol materialis alijs corpo
ribꝫ eſt ſitu altior ⁊ ſtatu eminētior. ſic cleri
cus q̄libet ſorte ſue vocatiōis ⁊ electionis
alijs dꝫ ꝑeminere. Vñ in lege clerici figu/
rantur ꝑ nazareos q̄ interp̄tātur ſcti. mū/
di. vncti vel floridi. Debet enī clericus eſſe
ſctūs in cōſciētia. mūdus pudicicia. vnct⁹
ſapiētia ⁊ floridus innocētia. Tales cum
huiuſmodi fuerint erūt ſicut ſol oriens in
altiſſimis dei Ecci. xxvi. Clericus vt dicit
Hiero. dicitur in ſortē dn̄i vocatus. eo ꝙ
ſm̄ Iſido. cleros grece ſors latine vt dicit̃
xxi. diſt. Cleros ad ſignificandū ꝙ ipſi ſūt
ſpecialius deo aſcripti. ⁊ in ſortē ſuā voca/
ti. Vnde ipſi hn̄t deum magis diligere q̄
alij. Et cauſa eſt. quia clarius hn̄t cogno/
ſcere. de pluribꝫ grās agere. plura bn̄ficia
recognoſcere. Sed proch dolor iſte ſol ob
ſcurat̃. Sicut dr̄ in Apoca. Sol ⁊ aer ob/
ſcurati ſunt de fumo putei. Sol clerus.
Aer populus. Puteus ꝯcupiſcentia. Fu/
mus nequicia. Sicut enī aer illuminatur
a ſole ſic ꝑplus a clero. Sed qñ de puteo
ꝯſcientie corrupte clericorū ⁊ malicia vite
ꝓcedit fumus ſcādali ⁊ infamie in ſubdi/
tos tūc ſol ⁊ aer. i. vterqꝫ ſtatus denigrat̃.
Clerus nāqꝫ ꝑ propriā nequiciā. Et ꝑplus
ꝑ nequiciā cleri deformatur Sicut cecus
cecū ducēs ambo in foueā cadūt. ¶ D

Dixi ſecūdo

ꝙ in v̄bis ꝑmiſ/
ſis deſcribit̃ de/
fectus ſtatus ſecularium rectorꝫ. cū dicitur.
Erūt ſigna in luna. Bene aūt ſtatus ſecu/
larium cōparat̃ lune ꝓpter ꝯtinuaꝫ mutatio/
nē. Luna enī nūqꝫ eſt in eodē ſtatu. Sꝫ
qñqꝫ eſt vacua ſuperius et plena inferius.
Qñqꝫ eſt plena tota. Et qñqꝫ nulla. Ita ſe
culares dn̄i ⁊ tp̄ales poſſeſſores. vacui ſūt
ſuperius quātū ad celeſtia bona. ſed pleni
ſunt inferi⁹ quātuꝫ ad bona tp̄alia. Vñ in
talibꝫ eſt ꝑuerſus ordo. eo ꝙ i eis dn̄a eſu/
rit ⁊ ancilla ſaturat̃. q2 anima eſt vacua. caro
autē repleta. Scḋo luna qñqꝫ eſt plena. ſꝫ
poſtea fit tota vacua. Sic diuites ⁊ potē/
tes hui⁹ mūdi. quāto temporalibꝫ ſūt ma/
gis pleni. tanto v̄tutibꝫ vacui. Luna etiaꝫ
eſt qñqꝫ q̄ſi nulla. ⁊ hoc eſt qñ ꝯiūgitur ter
re. Sic diuites ſeculi qñ ꝯiūgent̃ terre in
morte. nihil erūt. iuxta illud ps. Dormie/
rūt ſomnū ſuū. ⁊ nihil inuenerūt om̄es vi/
ri diuitiarū in manibꝫ ſuis. Et. i. Thimo.
vi. Nihil intulimus in hūc mūdum ⁊ nihil
inde recipiem⁹. Eccs. v. Sicut egreſſus ē
nudus de vtero matris ſue. ſic reuertet̃. ⁊
nihil auferet ſecū de labore ſuo. ¶ Sunt
autē plura ſigna in hac luna nūciantia fu/
turū ꝓpinquū aduētum xp̄i. Primū ſignū
in luna eſt. Si cornua noue lune fuerint
obcecata nube. ⁊ reliquū corpus luciduꝫ.
ſignū eſt tempeſtatis. imo ſi tp̄e veris appa
reat vnū cornu maculoſum. ⁊ macula ma/
gna ⁊ nigra duret a prima die apparitōnis
vſqꝫ ad quintā. ſignificat tempeſtatē ⁊ ae/
ris turbatiōem i futura eſtate. Sic mora
liter ſi dn̄i ſeculares ⁊ temporales. q̄ vt lu
na mutant̃ Ecci. xxvij. in prelatiōe tp̄oruꝫ
ſeculari habuerint corpora p̄latiōis nebu
loſa nebula auaricie ⁊ terrene cupiditatis
ſignū eſt turbatiōis in populo. Nā ex aua
ricia taliū procedūt oppreſſiōes ſubditorꝫ
ꝑ adinuentiōes nouarꝫ ꝯſtitutionū. iuriū
⁊ legum. Qñ ergo videbim⁹ multiplicari

dños temporales.aut eoꝝ ꝑſides ⁊ officia
les.ꝓcuratores ⁊ capitaneos.iudices ⁊ ali
os rectores regnoꝝ.ducatuū.terrarū.ci/
uitatū.villaꝝ.⁊ ſic ꝺ alijs.auaros.raptores
calūniatores.inuētores cāꝝ iniuſtaꝝ.exqͥſi
tores culparū.oppreſſores innocentū.tūc
intelligere poterimus qꝛ dies dñi appro/
pinquat.eo ꝙ in luna ſignū precedet eum
aduentū. O quantū deberēt ꝓuidere re/
ges ⁊ principes de bonis officialibꝫ.iudici
bus ⁊ rectoribꝫ populi ſui. Nā quid eſt da
re ꝑlationē in ꝓplo homini ſtulto aut aua
ro.niſi gladiū furioſo.ait Seneca. Im/
poſſibile eſt enī vt alios vtiliter regat quē
ꝓprius error ſubuertit.inquit Policratus
li.v.ca.vij. Proinde moyſi dꝛ vt ꝓuideat ſi
bi viros timentes deū ⁊ odiētes auariciā
Crede mihi ꝙ tot mala in ſubditis que cō
muniter videmꝰ nō oriunt̄ ita ſepe aliūde
ꝗ̃ de peccatis principū aut officialiū ipoꝝ
Lege hiſtoriā numeroꝝ.⁊ videbis qꝛ pro
pter peccatū zambri q̇ fuit vnus ex ꝑncipi
bus iſrael.in totū ꝓplm ira dei deſeuit nec
ceſſauit donec phinees vindicauit pctm̄ in
zambri.⁊ eū pugione pforauit. Inde ꝑmo
ad moyſen a dño egreſſus eſt vt tollat cun
ctos ꝑncipes ⁊ ſuſpendat eos in patibulo
cōtra ſolē. Nō tractans Policratꝰ li.v.c.x
dicit ꝙ rapi ꝑncipes ideo precipiunt̄.eo ꝙ
negligentia ꝑſidentiū ſepiſſime ꝓuenit ex
ceſſus ſubditoꝝ. Et certe iſtud vicium ſcꝫ
auaricie.hodie maxime eclipſat hāc lunā.
Vñ Apoca.v.dꝛ ꝙ luna facta eſt ſicut ſan/
guis. Nō de ſanguine peccati intelligēdū
eſt.⁊ maxime rapine ⁊ auaricie rapacitatis
⁊ crudelitatꝭ.iuxta illud Iſa.i. Manꝰ vre
plene ſunt ſanguie. Et Hiere.ij.dꝛ. In a/
lis tuis inuentꝰ eſt ſanguis. Quod tūc fit
qñ potētes huiꝰ ſeculi alas ſue potentie ſu
perbie ⁊ pompe dilatāt rubricati purpu/
ra.ſcarleto aut examento.in veſtibꝫ colora
ti incedunt de labore ⁊ ſanguine ⁊ ſudore
pauperū. Notāter aūt dicit. In alis tuis
qſi cōparādo eos potius aui ꝓdarie vt fal
coni ⁊ nō homini. Tales enī ſunt falcones
diaboli.qꝛ portant̄ ſup pugnū diaboli.qꝛ
ꝯſtituunt̄ in eoꝝ officijs iniuſte. Vñ locus
ſtatus ⁊ gradus q̄ hñt eſt ꝑ manū diaboli.
vt dicit Robertꝰ holgot ſup librū Sapi.
ca.v. Caueant tñ ſibi tales qꝛ in duplici pe
riculo ſunt. Habēt enī oculos coopertos
quodā velamine ne circa ſe conſiderēt. Et
habent pedes laqatos q̄dam ligamine ne
a dño ſuo auolent niſi qñ placet dño ꝓ ſo/
lacio ſuo ⁊ lucro. Ita eſt de iſtis ſecularibꝫ
potentibꝫ q̇ excecati ſunt ad omē illud qđ
ad verā ⁊ ꝑpetuā felicitatē ꝑtinet.q̇ nō ha/
betur in vita iſta.ij. Cor.iiij. Deus huiꝰ ſe
culi excecauit mētes infideliū. Qñ tñ pla/
cet diabolo.deponit eis omnē cecitatē.vt
iſta mūdialia venent̄.vt videāt predā ſuā.
Quo facto iterū redeūt ad manū diaboli.
qꝛ eius iuſſioni ꝑ oīa obtemperant. Sed
qđ ꝯtingit tali falconi.certe ⁊ ſi eſt in reue
rentia dñi qꝛ dum viuit ī alto locat̄.ſed cū
moritur turpiter eijcit̄ canibꝫ ad deuorā/
dū. Sic tales potētes poſt mortē eijcient̄
ad inferos. Baruch.iij. Vbi ſunt ꝑncipes
gentiū q̇ in nauibꝫ celi ludūt. Sequit̄. Ex
terminati ſunt ⁊ ad inferos deſcēderūt.et
alij in locū eoꝝ exurrexerūt. Nota ꝙ tales
ſunt deteriores falconibꝫ q̇ nō predant̄ ni
ſi cū eſuriūt.ſed iſti om̄i tempe. Vñ Augꝰ.
li.ij.de verbis dñi ſermone.ij. Nihil nobi/
ſcum tollimꝰ ⁊ tñ rapimus.ꝙ ſi aliqđ tole/
remus.nōne viuos hoies vorare mꝰ. Que
eſt auiditas ꝯcupiſcentie.cū ipe belue hñt
modū. Tunc rapiūt cū eſuriūt.parcūt ve/
ro prede cū ſenſerint ſatietatē. Inexplebi
lis eſt ſola auaricia diuitū ſemꝑ rapiunt ⁊
nunꝗ̃ ſatiant̄.nec deū timent.nec hominē
verent̄. Hec ille. Sicut autē auctor ſpere
dicit ꝙ luna nō eclipſat̄ niſi ꝑ interpoſitio
nē vmbre terre inter ipam ⁊ aſpectū nr̄m.
Vmbra terre ſunt iſta temꝑalia Sap.v.
Tranſierūt oīa velut vmbra.que quanto
plus interponunt̄ inter oculū cordis in ſe
cularibꝫ tanto plus eclipſant̄ in ꝯſcientia.
Iuxta illud. Peccata veſtra diuiſerūt int̄
vos ⁊ deum veſtrum ⁊c.

¶ E

Dixi tertio ꝙ in verbis premiſſis deſignatur de/
fectus ſtatus infimi omniū indifferenter
ſubditoꝝ.cū dicit̄. Et ſtellis. Sicut enī ſo
li cōparant̄ ꝑlati ſpūales ꝓpter morū ⁊ ex/
emploꝝ reſplendenciā. Et lune dñi tpales
ꝓpter eorū in ſubditos influentiā. Ita ſtel
lis cōparant̄ ſubditi ⁊ omēs fideles chri/
ſti.ꝓpter ipoꝝ vite relucentiā. Sicut enim
ſtelle de nocte lucent.ita inferiores in no/
cte ignorātie ſm ſuas viciſſitudines ſtatꝰ
⁊ conditiones illumināt mundū.et lucent
in eccleſia chriſti ꝑ fidei ⁊ operationis bo/
ne meritū.iuxta illud Eccl.xliij. Species

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

celi gloria ſtellarū mundū illuminās. Cō
ſiderantur aūt in ſtellis quattuor. que de/
bent eſſe in quolibet chriſti fidele ſivult di
ci vera ſtella. que ſunt actus naturalis. effe
ctus accidentalis. motus circularis. ⁊ cur
ſus regularis. Lucent enī ſtelle naturali/
ter. illuminār accidentaliter. mouent̄ orbi/
culariter. currunt indeclinabiliter ⁊ regu
lariter. Sic fideles debēt lucere in ſeipis
ꝑ puritatem cōſcientie. Illuminare alios
exemplo bone vite ⁊ claritate fame. Mo/
ueri orbiculariter. i. faciliter ꝑ promptitu
dinem obediētie. et hoc quātū ad ſuos ſu
periores. Currere regulariter quo ad de/
um per ordinē intentionis recte. De pmo
Apocal'. xxij. Ego ſum radix dauid. ſtella
ſplendida et matutina. Splendida vt nō
ſit cōcupiſcentia in affectu. laſciuia in aſpe
ctu. immundicia in tactu. luxuria in actu.
Ecce actus naturalis ſtelle. Iſti enī ſunt
actus naturalis innocētie cuiuſlibet ho/
minis. De ſecūdo ſcz de effectu accidētali
dicit̄ Math. ij. Stella antecedebat eos. ſ.
magos. donec veniens ſtaret ſupra domū
vbi erat puer. Stella ſcḋm phum nihil ali/
ud eſt niſi lux ſui orbis diffundens circū/
quaqꝫ radios ſue claritatis. Quia fideles
quiqꝫ debent diffundere lucem ſui nomi/
nis ⁊ fame ad adducendū exemplo ſuo ali
os ad chriſtuꝫ. iuxta illud. Sic luceat lux
veſtra vt videāt opera veſtra bona ⁊ glori
ficent patrē veſtrū qui in celis eſt. Et Apo
ſtolus dicit ꝙ nobis neceſſaria eſt vita no
ſtra. proximis vero fama noſtra. De tertio
ſcz de motu circulari dicitur Baruch. iij.
Stelle dederunt lucem in cuſtodijs ſuis.
vocate ſunt. ⁊ dixerūt. aſſumus. Quod fit
quādo quiſqꝫ fidelis reddit ſe promptuꝫ
et obedientē ad preceptū ſui ſupioris. iux/
ta illud pš. In auditu auris obediuit mi/
hi. Unde Bern̄. Uerus obediens non p/
craſtinat. nō protrahit. ſed parat aures au
ditui. oculos viſui. pedes greſſui. et ſic de
alijs. De quarto ſcz curſu regulari dicitur
Judicū. v. Stelle manētes in ordine ſuo
⁊ curſu ſuo cōtra zizaram pugnauerūt. i.
cōtra diabolū. q̄ interpretatur excluſio gau/
dij. quia nititur nos excludere de gaudio.
Quod melius fieri nō poteſt niſi ꝑ regulareꝫ
curſum. i. ꝑ rectā intentionē ad deū. Non
ſicut hypocrite q̄ faciunt omīa vt videant̄
ab hominib9 Math. v. Sed proch dolor
hodie iam incipiūt fieri ſigna etiaꝫ in ſtel/
lis. eo ꝙ ſtelle. i. fideles quidā quodāmo/
do retrahūt ſplendorē ſuū. quidā obtene/
brantur. ⁊ q̄dam cadunt. Retrahūt ſplen
dorem illi q̄ multa bona poſſent facere ele
moſynis ⁊ alijs ſubſidijs pauperib9 ⁊ defe
ctuoſis. ſed ex auaricia ⁊ tenacitate retra/
hunt manū. Unde de ipſis dicit̄. Stelle
retraxerūt ſplendorē ſuū. Obtenebrātur
illi qui cū multa bona fecerunt cōmittunt
vnū mortale peccatū. qḋ totū ſplendorem
virtutū obfuſcat. De quo Job. xxv. Stel
le non ſunt mūde in conſpectu ei9. Cadūt
illi qui poſt ꝑpetrationeꝫ culpe deſperant
de venia. Unde Apocal'. viij. Stella ma/
gna ſcz ꝑ ſuperbiā. cui nomen abſinthiuꝫ.
cadens q̄ſi facula cecidit in aquas. Nos
igitur videntes hec ſigna timeam9 domi/
ni vicinū aduentū. et eū ſolicite expectem9
vt tandē eum venientē iudicem ſecuri vi/
deam9 dominū noſtrū ieſum chriſtū q̄ vi/
uit ⁊ regnat in ſecula ſeclorū Amen.

Dominica ſecūda in aduentu. III.

Sermo. VI.

Leuate capita ue
ſtra quoniā appropinq̄bit redē/
ptio veſtra Luce. xxi. Sicut di
cit Aug9. pater doctiſſim9 ſuper Joh. hoc
qḋ nos letificat in omnib9 laborib9 ⁊ peri/
culis vite huius eſt amor noſter in deū et
pium ſtudiū ⁊ certa ſpes ⁊ feruor. Uult di
cere Aug9. ꝙ inter preſſuras ⁊ tribulatio/
nes noſtras homo ꝑ caritatem ⁊ ſpem re/
frigeratur ⁊ quodāmodo eleuat̄ a depreſ/
ſione triſticie. Et q2 in ſecūdo aduentu do
mini noſtri ad iudiciū erit grauis tribula
tio q̄lis non fuit ab initio ex quo gētes eſſe
ceperūt. vt dicit̄ Math. xxiiij. ⁊ Danielis.
ideo maxime opus eſt tūc firma ſpe ⁊ pfe/
cta caritate in deū. Spes enim eſt q̄ ſola
in eternitatē animū erigit. et idcirco nulla
mala q̄ tolerat ſentit. inq̄t Grego. li. vi. mo
ral'. Ut igit̄ tūc homīes non deijciant̄ per
deſperationē ſed poti9 erigant̄ ad deū per
ſpem. informans ſaluator q̄d facturi ſint
ſui fideles tēpore hmōi tribulatiōis hor/
tatur eos ad erectioneꝫ animi di. Leuate
capita veſtra. In quib9 verbis tria tangū/
tur. Primo nanqꝫ hortat̄ ſaluator fideles
ſuos hoc ſacro tempe ad mētis erectionē.
cū dicit. Leuate capita veſtra. Scḋo ani/

mat eos ꝑ aduent⁹ ſui approximationē. cū
addit. qm̄ appropinq̄bit. Tertio repromit
tit eis eternā ꝯſolationē. cū ſubiungit. re/
demptio veſtra.

Dixi primo ꝙ in ꝟbis ꝓmiſ/
ſis hortatur fide
les ſaluator ſuos hoc ſacro tpe ad mentis
erectionē. Aīa nāqȝ noſtra incuruata eſt
ꝑ originalē infirmitatē. ita vt nō poſſit ſur
ſum reſpicere. ſicut ꝯq̄rit̄ Ps. pſalmo. xx
vij. Miſer fact⁹ ⁊ curuat⁹ ſum vſqȝ in finē.
Ubi dicit q̄daȝ gloſa. Miſer fact⁹ ſum qꝛ
ſapientiā ⁊ ſcientiā amittēs. inſipiētia ⁊ mi
ſeria replet⁹ ſum. ⁊ curuat⁹ ſum qꝛ dolori
bus in mortē. q. d. qꝛ enī ꝑ ſupbiā fui ere/
ctus volens eſſe vt de⁹. ideo ſum in mortē
curuat⁹. Seq̄tur. tota die. i. tota vita ꝯtri
ſtatus ingrediebar. ⁊ de peccatis q̄ feci. et
de malis q̄ patior. Hec ibi. Et qꝛ ꝑ chriſti
aduentū primū liberati ſum⁹ iam a culpa.
⁊ in futuro liberandi ſum⁹ ꝑ ſcd̄m aduētū
a miſeria. ideo ſaluator bene ammonet ad
abijciendā hmōi triſticiā q̄ cauſat vultus
deiectionē. Et ſuadet mētis erectionē di/
cens. Leuate capita vr̄a. Sed nonne ho/
mo ſemꝑ eſt rect⁹ ⁊ capite ſurſuȝ incedenſ.
quā ergo rectitudinē req̄rit deus hic ī eo.
Rn̄deo ſm̄ Bern̄. ſup Cāti. ſermōe. xxiiij.
ꝙ in talib⁹ locutionib⁹ ſpūs eſt q̄ loquitur.
ſpūalib⁹ ſpūalia cōparans. Ergo ſm̄ aīam
nō ſm̄ carnē deus req̄rit homis rectitudi
nem. Scd̄m enī aīam de⁹ fecit hominē
rectū. ad imaginē ⁊ ſimilitudinē ſuā. Ipſe
enī ſm̄ ꝓpheta rect⁹ eſt dn̄s deus nr̄. ⁊ non
eſt iniq̄tas in eo. Rectus igit̄ dn̄s rectū fe/
cit hominē ſibi ſimilē ſine iniq̄tate. ſicut et
in ipō nō eſt iniq̄tas. Ex quo infert Bern̄.
ꝙ ſimilitudo dei non eſt in carnali ⁊ lutea
gleba hoīs ſed in aīa. Iſtud patet qꝛ iniq̄/
tas nō eſt viciū carnis ſed mētis ſine q̄ de
us creauit hoīem. Uerū tn̄ dicit ipe ꝙ etiā
rectitudo homis in ſtatura exteriori non
fruſtra ſic creata eſt. Significat enim iſta
rectitudo exterior. illā interiorē rectitudi/
nē in aīa. q̄ ideo ſtatura ſic recta facta eſt
exterius. vt argueret ⁊ āmoneret illū inte/
riorē hominē in aīa ad ſeruandā ſuā re/
ctitudinē a deo ſibi ꝯcreatā. videlicet ori/
ginalē innocentiā ⁊ iuſticiā. Ex q̄ ꝯſequen
ter patet ſm̄ ipm̄ ꝙ maxima verecundia ⁊
ꝯfuſione digna eſt aīa. q̄ ſenſus ſuos de/
clinat ad terrena. cū corpus ei⁹ ſemꝑ ocu/
los habeat ad celeſtia. Un̄ talis aīa nō eſt
iam celeſtis nature. ſed ſcrofine eſt potius
dicenda. Que enī debuit nutriri ī croceis.
amplexata eſt ſtercora. Et patet ꝯſeq̄nter
ꝙ talis aīa ſm̄ Bern̄. ibidē indigne inha
bitat corpus hūanū. cū poti⁹ beſtijs ⁊ bru
tis aſſimilari vult q̄ȝ diuinis ſpiritib⁹. Si
ergo q̄ris q̄ ſit curuitas iſta a qua ſaluator
cōſulit erigere caput mētis nr̄e. Certe nō
alia niſi ſapere q̄ ſunt ſuꝑ terrā. ſicut econ/
uerſo cogitare q̄ ſurſuȝ ſunt rectitudo ei⁹
eſt. Ualde igit̄ homo deberet iſtā rectitu/
dinē q̄rere. maxime hoc ſacro tpe aduēt⁹.
Nam alias nō poteſt eſſe in dei dilectōne
q̄ȝdiu hanc rectitudinē nō habȝ. Unde di
cit Bern̄. ꝙ aīe nō habentes talē rectitu/
dinē. nō ſunt amice ſponſi. cum ſint amice
mūdi. Et talis oīs eſt inimica dei Iaco.
iiij. De amicis vero ⁊ dilectorib⁹ dei ſcptū
eſt. Recti diligūt te. Cāti. j. Et in ps. Lau
dabunt̄ omnes recti corde. Rectus corde
ſm̄ Bern̄. eſt q̄ recte in oīb⁹ ſentit. ⁊ a re
cto qd̄ ſenſerit in nullo diſſentiat. hoc eſt. q̄
in ſe ⁊ in alijs rectitudinē vite diligūt. Et
hi ſunt in quib⁹ vt dicit Bern̄. in ſermone
ibidē. xxv. in fine. fides operat̄ ex dilectio/
ne. ⁊ in q̄bus actio terrena nō incuruat fi/
dem ſed fides erigit operationē. Ex quib⁹
patet ꝙ homo in peccatis exiſtēs non pōt
dici rectus fidelis. patet qꝛ nō eſt fides re
cta. ex quo iniq̄tates ſupgreſſe ſunt caput
eius. ⁊ ſicut onus graue ḡuate ſūt ſuꝑ euȝ.
Ex q̄ enī iugū diaboli grauatū eſt ſuꝑ euȝ.
quō ē rect⁹. Duo igit̄ req̄runt̄ ad hāc re/
ctitudinē ſcȝ opeꝝ rectitudo ⁊ fidei. Nā al
terū ſine altero rectū hoīem nō pōt facere
vt dicit Bern̄. ibidē. Exempli grā. Mul/
ti ſunt q̄ dāt elemoſynam ex deuotiōe. vel
orare vident̄ deuote. bona ſunt iſta opa et
recta. ſed ſi tales tenent odiū fraternū vel
aliud pctm̄ in ſe hn̄t. non ꝓſunt illa opa. qꝛ
nō recte ſunt facta. cū ſint ſine fide recta o/
perante ꝑ dilectionē. Et ſi forte dicunt ta/
les ſe hr̄e fidē ad deū ⁊ dilectionē ex q̄ hoc
faciūt. certe mentiunt̄. cū fides dei ſine di
lectione ꝓximi ſtare nō pōt. ⁊ ecōuerſo. Itē
ecōuerſo hn̄t multi fidē rectā. qꝛ credūt oī
bus q̄ dicunt̄ de deo. ſed nec iſti ſūt recti.
qꝛ nō hn̄t recta opa etiā ſi multa habeant.
Nā quō rectū opus qd̄ cauſa vane glīe fit.
quō rectū op⁹ qd̄ maculat fraterna iuidia.
detractio ⁊ ſimilia. A. Ut igit̄ xp̄o exhor

tanti ⁊ ammoneti ſatiſfaciamꝰ. q̄ttuoꝛ bꝛe
uiter ſunt faciēda. Primo nāqꝫ leuādi ſūt
oculi coꝛdis nr̄i ad ꝯſiderāduꝫ ꝓpria deli/
cta. Scd̄o dei beneficia. Tertio repꝛobo
rū ſupplicia. Quarto iuſtoꝝ diuīa pꝛemia.
De pmo quō leuādi ſunt oculi coꝛdis nr̄i
ad ꝯſiderādū delicta ꝓpria. ſcribitꝛ Hiere.
iij. Leua oculos tuos in directū ⁊ vide vbi
nūc pꝛoſtrata ſis. Tria dicit. Primo vt le/
uet oculos q̄s prius habuit in fece terre/
noꝝ infixos. Ps. Infixus ſum in limo p
fundi ⁊ nō eſt ſubā. ⁊ hoc q̄ ad derelictōem
mali. qḋ ptinet ad incipiētes. Scd̄o vt ele
uet eos nō quocūqꝫ in obliquū ſed in dire
ctum. vbi eſt mediū virtutis. qḋ ptinet ad
adheſionē boni. ⁊ ptinet ad pficiētes. Ter
tio vt ꝯſideret vbi nūc pꝛoſtrata ſit. qḋ pti
net ad pſeuerantiā in bono ⁊ ptinet ad pfe
ctos q̄ quāto plus pficiūt tanto plus pꝛo/
ſternūtur ⁊ humiliātur. Scd̄o leuādi ſūt
oculi coꝛdis nr̄i ad ꝯſiderandū dei benefi
cia. iuxta illud Job. xj. Si iniquitatem q̄
eſt in manu tua abſtuleris. ⁊ nō pmanſerit
in tabernaculo tuo iniuſticia. tunc leuare
poteris faciē tuam ad deū ſine macula. et
eris ſtabilis ⁊ nō timebis ꝓpoſita tibi ſpe.
Cum enī ab aīa auferꝛ iniuſticia. ⁊ nō eſt
ꝓpoſitum peccādi in ꝯſciētia. ſtabit aīa in
bono. ⁊ tūc aīa leuare poterit faciē ad deū
pcipiendo plura bñficia. Nā ex hoc ꝯſeq̄/
tur illuſtratiōem mētis. renouationē vtu/
tis. efficaciā oratiōis. ⁊ delectatiōem ꝯtem
plationis. Tertio leuādi ſunt oculi coꝛdis
nr̄i ad ꝯſideranda repꝛoboꝛum ſupplicia.
Scribitur de dauid. j. Paralip. xxj. q̄ ele/
uans oculos ſuos vidit angelū dn̄i ſtantē
inter celū ⁊ terrā ⁊ euaginatū hn̄tē gladiū
vſuꝫ ꝯ hierl'm. Angelꝰ iſte ſignificat xp̄m
q̄ eſt medius inter celū ⁊ terram. qꝛ media
toꝛ dei ⁊ hoīm De q̄ dicitꝛ. Medius vr̄m
ſtetit quē vos neſcitis. Iſte habet euagina/
tum gladiū. i. ſnīam moꝛtis oībꝫ repꝛo/
bis paratā. Ps. Gladiū ſuuꝫ vibꝛauit niſi
ꝯuerſi fueritis. Sed cōtra quē. certe con
tra hierl'm q̄ interpꝛetatur viſio pacis i. con
tra hypocritas q̄ videntꝛ eſſe pacifici ⁊ vir/
tuoſi apparēt. ⁊ ſunt magni nequā i occul/
to. Cōtra iſtos g̃ noīe ⁊ nō re xp̄ianos ſen/
tentiā durā euaginabit. dicēs illud Mat.
xxv. Eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi māduca/
re. Ite g̃ repꝛobi in ignē eternuꝫ. Quarto
leuādi ſunt oculi coꝛdis nr̄i ad ꝯſiderāda
diuina iuſtoꝝ pꝛemia. De q̄ Ezech. xj. Le
uauerūt cherubin alas ſuas ⁊ rote cū eis
⁊ gloꝛia dei iſrael erat ſup ea. Nō tunc fit
qn̄ aīa ſcā leuatꝛ in celū quātū ad intelle/
ctum ⁊ affectū. ⁊ voluitꝛ ꝯtemplādo diuer/
ſa pꝛemia diuerſoꝝ oꝛdinū electoꝝ. ⁊ tunc
repletꝛ gloꝛia. hoc ē intellectꝰ repletꝛ cogni/
tiōe vitatis. ⁊ affectꝰ fruitiōe bonitatis. B

Dixi ſecūdo q̄ in vbis pmiſ/
ſis animat ſuos
fideles p aduētus ſui appꝛoximatiōem. cū
dr̄. qm̄ appꝛopinq̄bit. Aīa enī incuruata
p oꝛiginalē infirmitatē. elongatꝛ a deo per
actualē iniq̄tatē. ideo opus hꝫ grā q̄ eaꝫ ſi/
bi vniat. Quo g̃ ad hoc dr̄ q̄ xp̄s p aduētū
gratioſuꝫ appꝛopinq̄bit anie. Et qꝛ vt di/
cit Oꝛige. omel. j. ſup Gen̄. Scd̄m modū
eleuatiōis ad deū fit modus appꝛoximati
onis. De q̄ ponit exemplū. Sicut inq̄t nō
eq̄liter oculi coꝛpis nr̄i illuminātur a ſole.
ſed quāto q̄s in loca altioꝛa ꝯſcēderit. ⁊ toꝛ
tus eius editioꝛis. i. altioꝛis ſpecule intui/
tione fuerit ꝯtēplatꝰ. tāto altius ⁊ ſplēdo/
ris eius radios pcipiet ⁊ caloꝛis. Ita etiaꝫ
mens nr̄a quāto altiꝰ ⁊ excelſius appꝛopia
uerit xp̄o ac ſe vicinius luci ſplēdoꝛis eius
obiecerit. tāto magnificētius ⁊ clariꝰ eius
lumīe radiabitur. Sicut ipſe ait p ꝓpham.
Appꝛopinquate mihi ⁊ appꝛopinq̄bo vob.
dicit dn̄s. Et iteꝝ. Deus appꝛopinquans
ego ſum ⁊ nō deꝰ a longe. Hec Oꝛigenes.
Scd̄m hoc igitꝛ videamꝰ quō deus diuer
ſis diuerſimode appꝛopīquat. Et qꝛ qua/
druplex modꝰ eleuatiōis mētis ad deum
ſupdictꝰ eſt. Idō ſm̄ h̄ q̄druplex erit appꝛo/
pinq̄tio dei ad hoiem. Et pma igitꝛ eleua/
tione q̄ fit i ꝯſiderādo ꝓpria delicta. deꝰ ap
pꝛopinq̄t homī immittēdo aīe q̄ſi moꝛtuū
aduētus ſui doloꝛē. De q̄ Jaco. iiij. ſic ſcri
bitur. Appꝛopinq̄te deo ⁊ appꝛopinq̄bit vo
bis. ⁊ mūdate manꝰ pctōꝛes. et purificate
coꝛda duplices aīo. miſeri eſtote ⁊ lugete.
Notāter dicit. Mūdate manꝰ ⁊ coꝛda ad
ſignificāduꝫ q̄ volētes habere deū ꝓpiciū.
debēt habere vtrāqꝫ mūdiciā coꝛdis i in/
tentione ⁊ manuū in opatiōe. cōtra hypo/
critas q̄ mūdāt ea que ſūt foꝛis calicis et
parapſidis. intus aūt ſunt pleni rapina et
dolo Matth. xxiij. Talibꝫ ergo q̄ ſic mun
dant ꝯſciam p ſimplicē ⁊ rectā intentiōem
⁊ opa faciūt p iuſtā actiōem. appꝛopinquā
bit dn̄s dando grām vt pmouentꝛ in me/

lius ⁊ vt liberent̃ ab anguſtijs. Dicit gloſa
interliniaris ſup̃ v̄ba Jacobi vbi ſup̃. Et
ſcd̃a eleuatiõe mẽtis. q̃ eſt ad recolendum
diuina bñficia. appropinquat de⁹ immitten/
do anĩe amorẽ. iuxta illud Lu. x. Samari
tanus aũt vulnerato appropinquãs. miſe
ricordia mot⁹ alligauit vulnera ei⁹. infun/
dens oleũ ⁊ vinũ. Notãter dicit. Miſeri/
cordia mot⁹. ad innuẽdum q̄ deus q̃ loco
moueri nõ poteſt. tñ miſcd̃ia mouet̃. in q̃
apparet maxima fortitudo miſcd̃ie q̃ etiaʒ
deũ ſufficit mouere. Qui ergo recolit diui
na bñficia. iſta habʒ q̃ ſequunt̃. Primo ha
bet deũ ꝓpiciũ ꝑ cõpaſſionẽ. hoc notat̃ cum
dicit̃. appropinq̃uit vulnerato. Secundo
alligat vulnera eius. dando in neceſſita/
tibus q̃buſcũqꜫ remedia ⁊ ↄferẽdo benefi
cia. Tertio infundit oleũ deuotiõis ⁊ vinũ
dilectionis. Et tertia eleuatiõe mẽtis que
eſt ad recolendũ reproboꝝ ſupplicia appro
pinquat de⁹ immittẽdo timorẽ. In hui⁹ fi
gurã ieſus cũ appropinq̃ret porte ciuitat̃
naim. ſuſcitauit filiũ vidue tangendo locu
lum Lu. vij. Porta ciuitatis cõſideratio ẽ
extremi iudicij. Nã in porta finis eſt ciui/
tatis. ⁊ a porta vel ingredimur ciuitatẽ vl̃
egredimur de ciuitate. Sic in extremo iu
dicio l' ingreſſus fiet ciuitatẽ celeſtẽ. l' egreſ
ſus. q̃d abſit. de ea. Locus ḡ in q̃ iacet mor
tuus tangit̃ ꝑ xp̄m. cũ ↄſcientia pctõris ti/
more iudicij ſtimulat̃. Quẽ enĩ nõ ↄcutiat
illud. ij. Cor. v. Oẽs nos oportet aſtare et
manifeſtari ante tribunal xp̄i. vt recipiat
vnuſq̃ſqꜫ prout geſſit ſiue bonũ ſiue malũ.
Et q̃s eſt iſte quẽ iſta nõ terreãt. Quid enĩ
terribili⁹. q̃d acerbius illa expectatiõe iu/
dicij. cũ audim⁹ nos ad generale ↄciliũ in
uitatos imõ citatos. vbi nullus deerit. nõ
defendet aliq̃s. nõ erit acceptio ꝑſone. nõ
ſuffragabitur vlla tergiuerſatio. vbi nulla
erit diſſimulatio. vbi reddet̃ de omĩ v̄bo
ocioſo ratio. vbi multo magis diſcutietur
quẽ gradũ quiſqꜫ in eccl̃ia tenuerit. qualit̃.
qua intentiõe. q̃bꝫ meritis. quibus ſuffra/
gijs ad eũ introierit. q̃liter in eo vixerit. q̃
liter alijs ꝓfuerit. Et q̃d ſequit̃. vt recipiat
vnuſq̃ſqꜫ in q̃t prout geſſit. O durũ verbũ.
vt recipiat mala in illa vita. q̃ nunc recipit
bona Luc. xvi. Fili recordare q2 recepiſti
bona in vita tu̾. Et vt recipiat bona. q̃ nũc
recipit mala. Ibidẽ. Et lazarus ſil'r mala.
nunc vero hic conſolat̃ tu vero cruciaris.

Et q̃rta eleuatione ſcʒ mẽtis ad ↄſideran
dũ iuſtoꝝ premia appropinquat deus ani/
me immittẽdo ſpem ⁊ ↄſolationẽ. De q̃ Lu.
vlti. dicit̃ q̄ cũ fabularent̃ diſcipuli ⁊ ſecũ
q̃rerent ambulãtes in via. ipẽ ieſus appro/
pinquans ibat cũ illis. Nõ eſt aũt veriſimi
le q̄ loq̃retur aliud extraneũ q̄ꝫ q̃d v̄teba/
tur in cordibꝫ diſcipuloꝝ. ſcʒ de ſpe reſur/
rectionis et gaudij celeſtis. De h̃ enĩ erat
inter eos q̃ſtio. ideo dñs appropinquauit
eis infundẽdo ſpem. ⁊ ↄfirmãdo grãm cõ
ſolatiõis. Vñ de eis ſcribit̃ q̄ reuerſi ſunt
in hierl'm cũ gaudio. q̃d fit cũ nobis in cõ/
templatiõe celeſtis patrie apparet ſicut in
ſpecie ꝑegrini. q̄ꝫdiu enĩ hic ſum⁹ videm⁹
cũ in enigmate ⁊ ꝑ ſpeculũ. nõ in eſſentia.
Nã videm⁹ eũ adhuc more diſcipuloruʒ.
nõ in hierl'm ſed extra hierl'm. nõ in domo
ꝓpria. ſed in itinere. Tũc aũt videbim⁹ euʒ
ſicuti eſt. Sed q̃d dñs fecit iſtis. ſequit̃. q2
finxit ſe longius ire. ⁊ ſic receſſit. Ad ſigni
ficandũ q̄ hic apparet nobis trãſitorie. cũ
ad t̄ps dat grãm ↄſolatiõis. quã duʒ vult
ſubtrahit vt ſic auidius reuocet̃ ⁊ fortius
teneat̃. vt dicit Bern̄. ſup̃ Cantica. ſermo/
ne. lxxiij.

¶ C

Dixi tertio q̄ in v̄bis ꝓmiſſis ſaluator repromit/
tit fidelibꝫ ſuis eternã cõſolationẽ. cum ad
dit. Redẽptio v̄ra. Ex eo nãqꜫ q̄ ꝑ origina
lem infirmitatẽ ſum⁹ incuruati ad maluʒ.
⁊ elongati ꝑ actualẽ iniq̃tateʒ a bono. inde
venim⁹ in miſeriã ⁊ captiuitatẽ ꝑ tempta/
tionis penalitatẽ. a q̃ liberari nõ poſſum⁹.
niſi ꝑ aduentũ grẽ diuie. q̃ cũ appropinque
rit menti noſtre. tũc liberabit eã ab huiuſ
modi penalitate. vt confiteat̃ aĩa. Quia
apud dñm miſcd̃ia. ⁊ copioſa apud euʒ re/
demptio. Et q2 ex q̃druplici dono appro/
pinq̃tionis diuie ad nos. imẽſum habem⁹
ꝓfectũ ⁊ ꝓciũ noſtre redẽptionis a tẽpta/
tione. cui ſubiecti eram⁹ ante aduentũ grẽ
Dolor enĩ pctõꝝ noſtroruʒ nos redemit a
carnis voluptate Iſa. l. Nũq̃d abbreuia/
ta ⁊ paruula facta eſt man⁹ mea vt nõ poſ/
ſim redimere. aut nõ eſt in me v̄tus ad libe
randũ. Ecce in increpatiõe mea deſertuʒ
faciã mare. ⁊ ponã flumia in ſiccũ. q. d. Ex
magno ⁊ largo bñficio dei eſt q̄ dñs mittit
nobis redẽptiõem. q2 increpat ꝑ doloreʒ
in lectulo. vt d2 Job. xxxiij. ac ꝑ hoc libera
mur a carnis voluptate. q̃ ſignificatur per

mare. eo q̄ om̄is delectatio carnal' in ama
ritudinē cōuertit. que etiā dr̄ flumen. qꝛ a
fonte originalis cōcupiſcentie deriuatur.
Scḋo amor beneficiorū diuinoruꝫ redi/
mit nos a cordis puſillanimitate. De q̄ in
Ps. Redemptionē miſit dn̄s pp̄lo ſuo. mā
dauit ineternū teſtamentū ſuū. Notanter
dicit iſtā redemptionē teſtamentū domini
Teſtamentū eni qḋ vltimo nobis dn̄s re/
liquit eſt memoria dilectiōis ſue. quā man
dauit ineternuꝫ ſeruare. Hoc eſt. vt ſemp
q̄diu viuim⁹ manifeſtaret p exhibitioneꝫ
opis. ꝛ nō interrūpatur ex puſillanimitate
cordis. Et bene p̄mittit. mandauit ineter/
nū teſtamentū ſuū. Cetera mandata quoqꝫ
expirabūt. ſed dilectio ineternū ſtabit. Jō
dicit mādatū eternū ꝛ teſtamentuꝫ ſempi/
ternū. Tertio timor ex ꝯſideratiōe ſuppli/
ciorū redimit ꝛ liberat a p̄ſumptione. Qui
eni cōſiderat diſtrictionē extremi iudicij ꝛ
examinis. nō p̄ſumit etiaꝫ de opib⁹ bonis.
Hiere. xv. Liberabo te de manu peſſimo
rū ꝛ redimā te de manu fortiū. Man⁹ for
tium ſunt opa virtutū. q̄ tunc bene dirigū
tur ſi eorū extrema penſant. Eccl. vij Re/
cordare nouiſſima ꝛ ineternū nō peccabis
Nouiſſima iſta ſunt. mors. iudiciū. ꝛ gehē
na. Morte nihil pōt cogitari horribili⁹.
iudicio nihil terribilius. gehenna nihil in
tolerabilius. Qn̄ eni timor ad iſta accedit.
tunc peccatū expellit. ꝛ negligentiā nō ad/
mittit. p qḋ homo dr̄ liberari a p̄ſumptōe.
Quarto ſpes ꝛ cōſolatio diuina redimit a
deſperatione. iuxta illud Ps. A cuſtodia
matutina vſqꝫ ad noctē ſperet iſrael in do
mino. Quia apud dn̄m miſc̄dia ꝛc. Deſpe/
rat homo qꝛ fragilitas inclinat eū ad cul/
pam ꝛ ſeueritas vel iuſticia iudicis querit
vindictā. Sic videt angelū eiectū de celo.
ꝛ hoīem exulem de paradiſo. munduꝫ de/
leri diluuio. linguas cōfundi diuerſiloq̄o.
ciuitates exuri diuino incēdio. ſanguineꝫ
martyruꝫ fundi tyrānorum gladio. Sed
nō deſperes. qꝛ apud dn̄m miſc̄dia copio/
ſior eſt q̄ꝫ nr̄a peccata. Naꝫ ꝛ ſi cōſumpſiſti
om̄es dies in vanitate iuuētutis. ſalteꝫ in
ſenectute cōuertere ꝛ ſaluaberis. Quia et
dn̄s. xj. hora. i. in vltima etate hoīs mit/
tit in vineā. ꝛ reddit mercedē. quā nob pre
ſtare dignetur copioſus redemptor domi
nus noſter ieſus chriſtus.

Dominica tertia in aduentu. I.

Sermo VII.

Cum audiſſet io
hannes in vinculis opa chriſti.
Math. xj. Luce. vij. Jn hac ter
tia dn̄ica ſctā mater eccleſia recolit aduen
tum xp̄i in morte cuiuſlibet hoīs. in cu⁹
figura inducit euāgelium de Johāne ba/
ptiſta. q̄ ppinquus morti. vinctus in carce
re herodis. miſit duos diſcipl'os ſuos ad
xp̄m. ad certificandum eos de aduētu xp̄i.
ſignificans p hoc q̄ q̄libet fidelis debꝫ an
te mortē ſuā ſollicitus eſſe de ſalute ſua. vt
inſtāte morte ſua certus ſit de aduētu xp̄i
ad ip̄m ꝯſolandū ꝛ ſaluādū. Hui⁹ figura
habet Joſue. ij. ca. Ubi ioſue miſit duos
viros exploratores ad ꝯſiderāduꝫ terraꝫ
pmiſſionis. Qui reuerſi ad ioſue narraue
runt ei oīa que acciderant eis. Sic fecit et
iohānes mittēs duos diſcipulos ad xp̄m
q̄ pmiſit nobis dare terrā viuentiū. nō la/
cte ꝛ melle manantē. ſed gl'ia humanitat̄
ꝛ diuinitatis ſue habundātem. Qui renū/
ciauerūt iohāni ea q̄ viderunt ꝛ audierūt
facta a xp̄o. Scḋo hoc idē figurat. ij. Reg.
iij. Ubi abner miſit nuncios ad dauid di/
cens. fac mecū amicicias ꝛ reducam ad te
vniuerſum iſrl'. Abner interp̄tat p̄ris mei
lucerna. Et ſignificat iohēm baptiſtaꝫ. de
quo ſaluator ait. Johānes ip̄e erat lucer/
na lucens ꝛ ardēs. Jſte ḡ abner mittit ad
dauid. i. ad xp̄m. q̄ interp̄tat manu fortis.
De q̄ in ps. Dn̄s fortis et potens in p̄lio.
Mittit autē nūcios iohēs ad xp̄m vt faci
at ſecū amicicias. nō vt ip̄e recipiat in ami
cū xp̄i. cū iā fuerit amic⁹ xp̄i ex vtero m̄ris
ſue. De q̄ ſaluator ait q̄ ip̄e fuit amic⁹ ſpō
ſi ꝯgaudēs bonis xp̄i. ſed vt amicicias p/
curaret inter xp̄m ꝛ diſcipulos ſuos q̄ de
xp̄o dubitabāt. vt ſic vidētes ſigna ꝛ mira
cula ei⁹ in xp̄m pfecte crederēt. ꝛ i amiciciā
reciperent p fidē. de q̄ q̄dē miſſione ita dicit
euāgeliū. Cū audiſſet iohēs in vincul' opa
xp̄i. Jn h̄ euāgelio tria deſcribunt. Prio
nāqꝫ deſcribit iohis p diſcipl'os interroga
tio. Scḋo deſcribit ſaluatoris ad interro
gationē ꝯpoſitā data rn̄ſio. Tertio ponit
iohis p xp̄m corā turb cōmēdatio. Primū
tangit cū dr̄. Cū audiſſet iohēs in vincul'.
Scḋm cū dr̄ Et rn̄dens ih̄s ait illis. Ter
tiū cū dr̄. Jllis aūt abeuntib⁹ cepit ih̄s di/
cere ad turbas de iohanne.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN